

TURISTICKÉ NOVINY

2. číslo 2019 | zdarma

DOLNÍ SLEZSKO

To není jen Wrocław, ale kulturní památky rozestřené po celém regionu, včetně hradů a paláců, ale i krásných Sudet.

OPOLSKO

Opolsko jsou krásné hory, řeky a jezera, staré lesy, ale také místo plné památek, zábavy města, neobvyklé regionální kultury a především jedinečná přátelská atmosféra pro turisty.

VÝCHODNÍ ČECHY – KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

Královéhradecký kraj se může pochlubit nejvyššími českými horami či fascinujícími skalními městy.

SEVERNÍ MORAVA A SLEZSKO

Navštivte unikátní technické atraktivity severní Moravy a Slezska, které jsou umístěny na Technotrase.

STŘEDNÍ MORAVA

Kromě největšího „highlight“, který představuje město Olomouc s památkou UNESCO, nabízí Střední Morava také řadu dalších míst, která stojí za vidění. To nejlepší z přírodního bohatství najdete v CHKO Litovelské Pomoraví, které můžete objevovat pěšky, na kole nebo dokonce z raftu. Nezapomenejte si udělat zastávku v Javoříčských jeskyních a v nedalekém pohádkovém hradu Bouzov.

ZÁPADNÍ SUBREGION

Euroregion Silesia ležící v Západním Subregionu je nádhernou destinací s nezapomenutelnými událostmi a úžasnými místy.

VÝCHODNÍ ČECHY – PARDUBICKÝ KRAJ

Východní Čechy - ráj pro fanoušky koní, vojenské historie, památek a cyklo dobrodružství.

BESKYDY A SLEZSKO

Beskydy jsou ideální pro každého i méně zkušeného turistu, několik desítek kilometrů skvěle značených tras vám poskytne spoustu příležitostí k pořádání zajímavých výletů. Pokud hledáte více vzrušení a adrenalinu je tady pro vás Babí hora, jinak známá jako Královna Beskyd.

JESENÍKY

Nejvyšší moravské hory Jeseníky jsou turistickým a cyklistickým rájem pro všechny, kteří milují vrcholky hor a skvělé výhledy do krajiny.

TĚŠÍNSKÉ SLEZSKO (PL)

Zve vás na polskou stranu Těšínského Slezska, regionu nabízejícího mnoho atrakcí pro turisty, kteří hledají nádherná horská panoramata a aktivní formy turistiky. Perfektní podmínky nabízejí pohoří Beskydy Błatnia, Równica, Barania Góra, Czantorii a Stożek

TĚŠÍNSKÉ SLEZSKO (CZ)

leží v pohraniční oblasti severovýchodní části severní Moravy a Slezska. Nejatraktivnější část regionu tvoří Těšínské Beskydy, které jsou oblíbeným výletním místem. Navštívit zde můžete Javorový vrch, Velkou Čantoryji, Gírovou, Kozubovou, Ostrý, Studeničný. Územím protéká řeka Olše.

www.tourism-pl-cz.eu

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

MĚSTO OLOMOUC

Univerzitní město Olomouc je po Praze nejrozsáhlejší městskou památkovou rezervací v ČR. Právě proto je stotisícové město často označováno jako „malá Praha“. Olomoucká dominanta, Sloup Nejsvětější Trojice, je od roku 2000 na seznamu památek UNESCO. Turistický průvodce Lonely Planet Olomouc označil jako č. 1 skrytých pokladů Evropy (50 Secret Gems of Europe).

Co musíte vidět

Nejvýznamnější olomoucké památky jsou koncentrovány v lokalitě Horního, Dolního a Václavského náměstí. Hornímu náměstí dominuje Sloup Nejsvětější Trojice (UNESCO) a budova radnice s orlojem. Horní i sousední Dolní náměstí je obklopeno renesančními a barokními paláci, které vyprávějí příběh bohaté historie města. Obdivovat můžete také unikátní soubor kašen

s antickou tematikou. Jen pár kroků od Horního náměstí se tyčí výjimečná stavba gotického kostela sv. Mořice, která se pyšní jedněmi z největších varhan v Evropě, díky čemuž se zde každoročně v září koná Mezinárodní varhanní festival.

Mezi Horním a Dolním náměstím se můžete proplétat romantickými uličkami, kde narazíte na kostel sv. Michala s trojicí barokních populí dotvářejících charakteristické panorama města nebo kapli sv. Jana Sarkandra, kde byl na místě původní věznice umučen kněz Jan Sarkander. Když poté projdete Univerzitní ulicí, půjdete dále podél tramvajové tratě a vystoupáte Dómskou ulicí, spatříte monumentální novogotickou katedrálu sv. Václava a areál bývalého přemyslovského paláce, kde nyní sídlí Arcidiecézní muzeum. Muzeum získalo jako jediné v ČR prestižní označení „Evropské dědictví“ (European Heritage

Label). Muzeum vyniká nejen jedinečností a rozsahem svých sbírek vyprávějících příběh o téměř tisícileté duchovní kultuře olomoucké arcidiecéze, ale také bohatou historií danou jeho umístěním v areálu olomouckého hradu. Místo je spojeno s vraždou českého krále Václava III. roku 1306 a pobytem skladatele W. A. Mozarta, který zde zkomponoval 6. symfonii F-dur. Nedaleko Václavského náměstí můžete navštívit také Arcibiskupský palác, který je jediným veřejnosti zpřístupněným sídlem arcibiskupa ve střední Evropě.

Komentované prohlídky města

Informační centrum Olomouc, umístěné v budově radnice, nabízí v průběhu celého roku širokou škálu komentovaných prohlídkových okruhů městem i audioprůvodce pro individuální návštěvní-

ky i skupiny. Město můžete poznat také netradičně na pojízděném pivním baru, vozítkách segway, kolech i čtyřkolech nebo z lodi či raftu.

OLOMOUCKÉ BAROKNÍ SLAVNOSTI

(7. – 28. 7. 2019)

Olomoucké barokní slavnosti jsou vždy očekávanou událostí léta. Divadelně operní představení s originálními díly barokních oper se odehrává ve světově unikátní replice barokního divadla.

VÁNOČNÍ TRHY V OLOMOUCI

(22. 11.–24. 12. 2019)

Vánoční trhy jsou tradiční akce s neopakovatelnou atmosférou uprostřed historické Olomouce. Můžete se těšit na bohatý program s populárními skupinami všech žánrů, divadlem pro malé i velké, adventní zvyky, dobové atrakce, vyřezávaný betlém i zpívání koled. Výrobky spojené s Vánoci a zimou, bohaté občerstvení a vyhlášený punč nabízí více než stovka stánků. [📍](#)

KRÁLICKÁ PEVNOSTNÍ OBLAST

Fenomén, který žije celý rok

Kde najdete největší koncentraci novodobých pevnostních staveb u nás?

V Králické pevnostní oblasti (kpo)! Leží mezi kótou Maliník a Zemskou bránou.

Jaká muzea ji tvoří? Dělostřelecká tvrz Bouda, Hůrka, Pěchotní srub K-S 5 U potoka, K-S 8 U nádraží, K-S 14 U Cihelny, ale také třeba Muzeum Vysoký kámen, Vojenské muzeum Lichkov a Králíky i Památník obětem internace. Rozhodně nepochybuje o tom, že se z tohoto ojedinělého prostoru stal naprostý fenomén, který žije díky úsilí mnoha nadšenců po celý rok. Oblíbené jsou například společné víkendy muzeí a památníků, které se konají od dubna do října, zpravidla poslední víkend v měsíci. A co se při nich odehrává? Provozovatelé otevřou muzea i mimo běžné zvyklosti, prodlouží tradiční otevírací dobu a připraví si řadu atrakcí či překvapení. Můžete tu spatřit například průvodce v dobových uniformách a s výzbrojí, ale také třeba různé vý-

stavy, speciální prohlídkové trasy nebo četné prezentace bojové techniky. Tou největší je na Králícku každý rok koncem srpna Akce Cihelna. Ani tentokrát nebude chybět řada bojových ukázek v režii vojenskohistorických klubů pře-

vážně s tématem druhé světové války, ale také prezentace České armády či integrovaného záchranného systému. Takže, v polovině srpna, přesněji od 16. do 18., na viděnou.

www.kpo1938.com

OSVĚŽENÍ, ODPOČINEK I ROMANTIKA. TO VŠE NA JEDNOM MÍSTĚ

Odpočíte si v krásné přírodě, osvězte se v malebném údolí řek a rybníků, zažijte tu pravou romantiku v horské přírodě nebo u vody!

Kam vyrazit na příjemné pláže? Určitě na Pastvinskou přehradu! Ubytujte se v kempu Šlechtův palouk a prožijte pohodovou dovolenou! Půjčte si loďku nebo šlapadlo a prozkoumejte veškerá zákoutí přehrady. A nezapomeňte, že Pastviny jsou také rájem rybářů! Děti dozajista nadchne vláček Pastviňáček, který jezdí kolem přehrady a seznamuje všechny cestující s historií tohoto pozoruhodného místa. Pohodové letní

koupání zažijete na rybníku Dlouhý, který je součástí Lanškrounských rybníků. Pro děti je tu k dispozici lanové centrum s různými překážkami, na nichž si mohou vyzkoušet svoji zručnost a zdatnost. Také rybník Broumar s kempem a koupalištěm vás jistě potěší. A pozor! Už od příští sezóny, roku 2020, se můžete těšit na zrekonstruované koupaliště, nové herní prvky v dětském bazénu a nové sociální zařízení v kempu! To pravé osvěžení na vás čeká též na koupališti v Dobrušce nebo v nově zrekonstruovaném Aquaparku v Ústí nad Orlicí. Zde mů-

žete relaxovat na masážních lehátkách a děti pak mohou otestovat spoustu vodních atrakcí! Tu pravou romantiku tady můžete zažít při večerním koupání! Stejně tak jako na jednom z nejromantičtějších míst zdejších hor, Zemské bráně, v kaňonu Divoké Orlice. Podél koryta řeky s několika tůňmi na ochlazení vede naučná stezka, která vás při romantické procházce zavede k Pašerácké lávce nebo k Ledčičkově skále s jeskyní. Věřte, že u nás zažijete mnohem víc.

www.mojeorlickehory.cz

OCHUTNEJTE (NEJEN) PARDUBICKO

V sobotu 10. srpna 2019 se v Pardubících rozhodně nudit nebudete.

V tento den začíná v parku Na Špici Sportovní park Pardubice, Pardubická juniorka, na dostihovém závodišti se koně s jezdci utkají v III. kvalifikaci na Velkou pardubickou steeplechase. A pokud jste skuteční gurmáni, neměli byste rozhodně vynechat třetí ročník Festivalu chutí, vůní a řemesel. Přestože pardubický zámek prochází rekonstrukcí, jeho nádvoří znovu poslouží jako vhodný prostor pro unikátní setkání regionálních producentů. Ti nabídnou to nejlepší ze svých dílen, zahrad, sadů a kuchyní. Festivalu chutí, vůní a řemesel se tradičně účastní desítky certifikovaných výrobců. Ostatně platná certifikace Asociace re-

gionálních značek je podmínkou účasti. Víte, že v turistické oblasti Pardubicko existují dvě označení certifikovaných produktů? Jedná se o KRAJ PERNŠTEJNŮ regionální produkt a ŽELEZNÉ HORY regionální produkt. Z výrobků jmenujme například Železnohorský ležák, Třemošnické těstoviny, Kunětickou zmrzku či mléčné výrobky z farmy Apolenka. Na akci jsou však zváni výrobci z celé republiky, takže poznáte nejen východočeské speciality. Po celé odpoledne se budou na zámku konat nejrůznější workshopy, nebudou chybět ani moderované rozhovory s producenty a prezentace řady výrobků. Přijďte na pardubický zámek, ať víte, co jíte!

www.topardubicko.cz

ČESKOMORAVSKÝM POMEZÍM NA KOLE, PĚŠKY I CYKLOBUSEM

Jezdíte rádi na kole a hledáte tip na další výlet? Pak pro vás bude tou pravou volbou Českomoravské pomezí.

Region, který kromě romantických měst Litomyšl, Polička, Svitavy, Vysoké Mýto a Moravská Třebová nabízí také nádhernou přírodu s hlubokými lesy, loukami, rybníky a pískovcovými skalními městy, je protká hustou sítí cyklotras a pěších tras. Určitě si z nich vyberete i vy! K oblíbeným lokalitám patří Toulcovy maštale s několika rozhlednami a speciálními trasami vhodnými zejména pro horská kola i kopcovitá oblast Žďárských vrchů na Poličsku nebo údolí řeky Křetínky v okolí hradu Svojanova. Můžete se vydat na projížďku krajinou rybníků u Vysokého Mýta či vystoupat z Litomyšle až k rozhledně na Kozlovském vrchu.

Atraktivní cyklotrasy nabízí také lesní areál Brand a další místa v okolí Svitav, odkud můžete pokračovat malebným údolím až k rozhledně Járy Cimrmana v Březové nad Svitavou. Pozadu nezůstává ani Moravskotřebovsko s jedinečným systémem Hřebečských důlních stezek a vyhledávanými cyklotrasami v oblasti Křenova či Jevíčka. Mírně zvlněná krajina Českomoravského pomezí poskytuje ideální terény nejen pro rodiny s dětmi a rekreační cyklisty, ale na své si tu přijdou i náročnější sportovci. Pokud budete chtít pošetřit síly a nechat se přiblížit k nejzajímavějším turistickým cílům, je pro vás po celé léto připraveno hned pět cyklobusů. Území Českomoravského pomezí budou každý víkend brázdit až do 29. září.

www.ceskomoravskempomezí.cz

PŘEHRADA LES KRÁLOVSTVÍ – STOLETÁ KRASAVICE NA LABI

Několik kilometrů od Dvora Králové nad Labem směrem na Hostinné proti proudu Labe se nachází vodní nádrž Les Království (dříve též Těšnovská přehrada). Výstavba přehrady probíhala v letech 1910 až 1919.

Primárním účelem vzniku přehrady bylo zamezení ničivým povodním na Labi. Přehrada je turisticky vděčným cílem pro své až pohádkové vzezření. Zdobné věžičky na hrázi i další objekty přehrady odkazují na to, že naši předci dbali nejen na

technickou stránku, ale také na estetický vzhled stavby. V těsné blízkosti přehrady se nachází parkoviště a několik občerstvení a restaurací, z nichž jedna sídlí přímo ve vile stavitele přehrady. www.prehrada-les-kralovstvi.cz

DO POTŠTEJNA PO STOPÁCH RYTÍŘE MIKULÁŠE

Malebné městečko Potštejn v podhůří Orlických hor je oblíbeným cílem trampů, vodáků, cyklistů a vůbec turistů všeho druhu.

Na kopci nad hlubokým údolím řeky Divoké Orlice, stojí rozsáhlá zřícenina hradu, jenž kdysi patřil loupeživému

rytíři Mikulášovi, který zde měl zakopat poklad. Této pověsti uvěřil majitel potštejnského zámku, hrabě Chamaré, který zde poklad hledal tak usilovně, až hrad málem zbořil. O vrtoších hraběte Chamaré se zábavnou formou dozvíte při kostýmované prohlídce barokního

zámku v Potštejně. Nevynechte ani návštěvu místního pivovaru, jehož dobrá pověst daleko přesáhla hranice kraje.

www.potstejn.cz
www.zamekpotstejn.cz

POZVÁNKA NA ZÁMEK HUMPRECHT

Lovecký zámek Humprecht, stojící nedaleko Sobotky, je dominantou a jedním ze symbolů Českého ráje.

Byl postaven Italem Carlem Luragem v letech 1666 až 1668 pro Humprechta Jana Černína z Chudenic. Zámek má netypický elipsovitý půdorys, na vrcholu věže je umístěn turecký půlměsíc. V prvním patře je 16 metrů vysoký ho-

dovinný sál s výraznou akustikou, o patro výše se můžete pokochat výhledy na krajinu Českého ráje z vyhlídkového ochozu. Když budete mít čas a chuť k návštěvám památek, pouhé čtyři kilometry od Humprechta stojí jeden z nejkrásnějších českých hradů – hrad Kost.

www.humprecht.cz

DO ŽACLÉŘE ZA PEVNOSTÍ A HORNICKÝM SKANZENEM

„Obr na prahu Krkonoš“. Tak zní přezdívka jedné z největších pevností československého opevnění z konce 30. let 20. století.

Mohutná pevnost na hřebeni nad městem Žacléř měla bránit vpádu německých vojsk na československé území, ale v roce 1938 byla rozestavěná opuštěna v důsledku tzv. Mnichovské dohody. Nadšenci ze zdejšího vojensko-historického klubu pevnost zpřístupnili

včetně rozsáhlého podzemí, kde můžete spatřit, jakým způsobem a technikou se pevnost budovala. V nedalekém hornickém skanzenu v areálu bývalého černouhelného dolu můžete navštívit část podzemí, prohlédnout si vybavení dolu nebo vylézt na 52 metrů vysokou těžní věž, ze které se vám naskytne panoramatický výhled na Krkonoše a okolní vrchy.

www.stachelberg.cz
www.djs-ops.cz

DO ČESKO-POLSKÉHO PŘÍHRANIČÍ ZA FESTIVÁLEM ZÁŽITKŮ

Celkem osmi zážitků na téma vojenské historie se můžete zúčastnit v turistické oblasti Kladského pomezí.

Letošní ročník Festivalu zážitků představí způsob obrany měst od dob středověku přes raný novověk až po druhou světovou válku. V záplavě

historických uniforem a za hradbami opevnění si budete moci vyzkoušet, jaké to bylo chránit město před nepřáteli, seznámíte se s různými druhy zbraní a procvičíte i hlavu při řešení různých úkolů. Zájemci o nevěšední zážitky pro všechny generace ovšem nemusí

čekat až do léta. Na webu www.festivalzazitku.cz je vidět výčet všech aktivit již dnes. Každý týden bude vždy jeden ze zážitků představen podrobně, a to včetně dalších možností, co podniknout v dané lokalitě.

www.festivalzazitku.cz

V KRÁLOVÉHRADECKÉM DIGITÁLNÍM PLANETÁRIU SE PROLÉTNETE MEZI HVĚZDAMI

Na jižním okraji Hradce Králové stojí originální budova digitálního planetária připomínající létající talíř UFO.

Soustava pěti speciálních projektorů promítá na kupoli stropu přednáškového sálu prostorové zobrazení noční oblohy a vesmíru. Díky dokonalému softwaru může průvodce zobrazit libovolné

místo ve známém vesmíru dle přání návštěvníků. Zážitkem je třeba průlet kolem Mezinárodní vesmírné stanice. Součástí prohlídky je také prostorová projekce tematických filmů. Královéhradecká hvězdárna nabízí také možnost klasického astronomického pozorování. www.planethk.cz

KDO VYMYSLIL SLOVO ROBOT?

Lidé se poprvé setkali se slovem robot v roce 1920 při premiéře divadelní hry Karla Čapka – R.U.R. (Rossumovi Uni-verzální Roboti).

Karel Čapek ve svém díle předpověděl existenci umělé inteligence, její možnosti, ale i hrozby jejího zneužití. Tento velký český spisovatel se narodil v roce 1890 v podkrkonošském městečku Malé Sva-

toňovice. V Malých Svatoňovicích můžete navštívit Muzeum bratří Čapků a dozvědět se tak více o životě a díle Karla, i jeho bratra, spisovatele a malíře Josefa Čapka, který je považován za vynálezce slova robot. O místech spojených s životem a tvorbou sourozenců Čapkových se můžete také dozvědět více na novém webu www.karelcapek.cz

MORAVSKOSLEZSKÝM KRAJEM PO STOPÁCH VÝZNAMNÝCH OSOBNOSTÍ

Vydejte se na cestu plnou poznání, kterou vás budou provázet Freud společně s Mendelem a mnoha dalšími velikány. Když se pořádně zaposloucháte, možná v dále uslyšíte skotačivé pasáže Janáčkovy Lišky Bystroušky, nebo tóny některé z Beethovenových sonát... Vydejte se objevovat krásy severní Moravy a Slezska, kraje plného kontrastů. Ty se ostatně týkají i osobností, které se zde narodily nebo žily. Jsou z oborů stejně rozmanitých, jako je tento region.

Svou cestu můžete započít v malebném Příboře, kde se narodil zakladatel psychoanalýzy Sigmund Freud. Své sny a vzpomínky s ním bohužel už probrat nemůžete, ulehnout na pohovku, již právě Freud do terapeutických sezení zařadil, ale ano! Umístěna je přímo před jeho rodným domem, v němž vznikla skvělá interaktivní expozice věnovaná slavnému psychoanalytiku. Pohovka sice není přímo ta, kterou Freud používal, ale fotka na ní pořízená bude stát opravdu za to. A krásné snímky můžete udělat i cestou do místního piaristického kláštera, kde si můžete prohlédnout výstavu o Freudově životě a díle.

S okolím tohoto města je spojena ještě další skutečně významná osoba, která Česko proslavila! Johann Gregor Mendel, zakladatel genetiky a objevitel zákonů dědičnosti, se narodil v Hynčicích u Vražného, kde stojí přírodovědecký rodný dům s expozicí věnovanou jeho životu a práci. A ještě malá perlič-

ka: Když tento věhlasný vědec zemřel, rekviem v kostele dirigoval Leoš Janáček. Také o něm bude brzy řeč...

Nyní se ale vydáme směrem do Opavy, bílé perly Slezska, kde se nejprve zastavíme na zámku v Hradci nad Moravicí, jenž jakoby vypadal z pohádky. Dnešní podobu získal za panování rodu Lichnovských, kteří byli velkými milovníky hudby. Karel Lichnovský byl žákem geniálního Wolfganga Amadea Mozarta, jehož cembalo je zde vystaveno, hosty zámku byli i Paganini, Liszt či ruský car Alexandr I., který nesmírně obdivoval místní oboru a pověstný chov ovcí plemene merino. Se zámek je však nejvíce svázán příběhem Ludwiga van Beethovena, který právě zde složil svou Appassionatu. Říká se, že když se s knížetem Lichnovským jednou pohádal, utekl ke svému příteli do Opavy a zaklepání na jeho dveře prý bylo inspirací pro vznik slavného motivu z jeho symfonie č. 5 – Osudové.

A co se projít rodnou vískou dalšího velkého skladatele – Leoše Janáčka? Za příběhem tohoto hudebního genia vyrazte do Hukvald, kde se můžete vydat nejen do jeho rodného domu, ale také na největší hradní zříceninu na Moravě s přílehlou oborou s daňky a liškou Bystrouškou. Ano, čtete správně. Na Janáčkovu počest zde totiž již několik desetiletí sedí na bludném balvanu její bronzová socha. Lišku Bystroušku ale potkáte i v Ostravě, a to v náručí sa-

motného skladatele. Bronzová socha v životní velikosti symbolizuje úzké propojení Janáčka s Ostravou, kde také svou životní pouť skončil.

A Ostrava a osobnosti – to je kapitola sama o sobě... Industriální historii města významně poznamenal rod Rothschildů, jehož člen Salomon M. Rothschild vlastnil bývalé Vítkovické železárně (dnešní Dolní Vítkovice – svě-

tové unikátní industriální areál). Kdo by neznal alespoň některý popěvek z pera Ostraváků – Jaromíra Nohavici či Richarda Krajčů? A co úžasné zápisy do dějin sportu zdejších rodáků Ivana Lendla či Karla Lopraise, několikanásobného vítěze Rallye Dakar, kterou vyhrál s Tatrou? Mimochodem i tento vůz si můžete prohlédnout v Technickém muzeu Tatra v Kopřivnici, jehož součástí je

i úžasná expozice o zdejších rodákově, olympijském vítězi Emilu Zátopkovi...

Vypravte se na návštěvu míst, jež stojí za pozornost nejen proto, že jsou součástí života osobností, které – každá svým způsobem – ovlivnily běh událostí a nesmazatelně se zapsaly nejen do české historie. Vydejte se po stopách velikánů a zjistíte, jak jsou severní Morava a Slezsko pestré. 📍

TIP NA VÝLET: CYKLOSTEZKA OLŠE

Nechte se okouzlit neobvyklým pávabem Těšínského Slezska – jen málokde najdete tolik kontrastů jako právě tady. Jih, to je malebná příroda Beskyd, kde se až dodnes uchovaly roubené chalupy a kostelíky, folklor i unikátní gorolské nářečí. Sever je naopak ovlivněn průmyslem a těžbou uhlí a je protkáán slepými rameny Odry a rybníčními soustavami. Nechte se tímto krajem provést řekou Olší, podél níž se z nejuvýchodnější položené obce Česka – Bukovce – táhne napříč celou oblastí až do Bohumína cyklostezka č. 10.

Už samotný počátek „expedice“, kdy se rozjedete údolím, které na jedné straně stráží Beskydy Slezské a na druhé zase Moravskoslezské, vás přímo uchvátí. Začít můžete vycházkou po naučné stezce vedoucí po okraji přírodní rezervace Bukovec Olecky až k nejuvýchodnějšímu bodu Česka. Z Bukovce se cyklostezka vine přes nejuvýchodnější položené město republiky Jablunkov, kde můžete navštívit světově unikátní muzeum Bible nebo se v Muzeu Těšínska seznámit s gorolskou kulturou. Z Jablunkova vás stezka povede přes Hrádek až do Bystřice, jejímž klenotem je dřevěný kostel Povýšení sv. Kříže. O pár kilometrů dál se ocitnete ve Vendryni, kde se rozhodně vypravte až k vápenným pecím z první poloviny 19. století. Odtud vás trasa provede Třincem až do Českého Těšína, kde Olše tvoří přírodní hranici mezi Českem a Polskem. K sousedům se bez problémů dostanete přes jeden z několika mostů a jejich návštěvu můžete spojit s prohlídkou Zámeckého vrchu s rotundou, gotickou věží a úžasným výhledem

na celé město. Z Českého Těšína pokračujte až k zámku a hlásné věži v Chotěbuzi, kde se stezka č. 10 napojuje na stezku č. 6100, po níž se dostanete až k Rybímu domu. Tady si můžete pochutnat na některé z rybích specialit a vyjíždku si zpestřit prohlídkou obřích akvárií, kde si budete připadat jako potápěč. Rozhodně si nenechte ujít ani návštěvu sousedícího Archeoparku Chotěbuz – Podobora. Návrsí, na němž se Archeopark rozprostírá, je jednou z nejuvýchodnějších archeologických lokalit v zemi! Na tomto místě lidé žili už v pravěku a v 8. století tu Slované postavili své hradisko, jež připomíná i zdejší interaktivní expozice. Z Chotěbuzi se dále vydejte až do Luk nad Olší a napojte se na cyklotrasu č. 6257 vedoucí kolem rybníční oblasti až do Karviné. Nejprve dorazíte k Lázním Darkov obklopeným lezeňským a zámeckým parkem – oba rozhodně stojí za projíždku či procházku. Součástí zámeckého parku neboli parku Boženy Němcové je mimo jiné i obora s daňky a areál Loďnice tvořený slepým ramenem Odry. To můžete prozkoumat na zapůjčené loďce... Klenotem Karviné je historické náměstí s půvabným empírovým zámekem. Po jeho prohlídce můžete pokračovat až do Bohumína, k soutoku Olše s Odrou, kde můžete svůj výlet ukončit třeba prohlídkou pečotního srubu Na trati, jenž je součástí Technotrasy.

Tip: Cyklostezku dlouhou zhruba 80 kilometrů můžete pohodlně zdotat i na elektrokole – síť půjčoven a dobíjecích stanic se rozprostírá po celém Moravskoslezském kraji. Elektrokola si můžete půjčit například v Bukovci či Třinci. 📍

TIP NA VÝLET: MIKROREGION SLEZSKÁ HARTA

Co takhle si udělat výlet k moři? Nic moc si s sebou balit nemusíte a počítat můžete klidně jen s víkendem... Že se vám tak daleko jezdit jen na pár dní nevyplatí? Ale ano – my totiž máme na mysli Jesenické moře, jak se přezdívá nejmladší přehradě v České republice – Slezské Hartě.

Prozkoumat její krásy a okolní zajímavosti – a že jich není málo – můžete pěšky, na kole nebo z paluby lodi. Dáteli přednost pohledu na krajinu z „mořské“ hladiny, máte několik, a to velmi zajímavých možností. Tu největší možnou romantiku si užijete na palubě dřevěné plachetnice Santa Maria, která jako by byla vystřižená z dob Kryštofa Kolumba. Stejně silný zážitek budete mít díky plavbě na zbrusu nové velkokapacitní lodi Harta případně na elektroloďce, a pokud se budete chtít spolehnout na vlastní síly, zvolte některé ze šlapadel, která si můžete zapůjčit hned na několika místech kolem celé přehrady! Pokud preferujete poznávání okolí ze sedla kola, tady budete ve svém živlu. Překrásné výhledy na vodní hladinu zasazenou do kraje vyhaslých sopek, který je obklopen hřebeny Hrubého Jeseníku, vám prostě vezmou dech. A že nejste zrovna zdatní cyklisté? Nevadí! V Leskovci nad Moravicí si můžete vypůjčit elektrokolo! Místní cyklistické, ale i turistické stezky vás provedou kolem celé přehrady a zavedou například do nejstaršího města České republiky – Bruntálu. Jeho návštěvu můžete spojit s prohlídkou zdejšího zámku, relaxací ve skvělém wellness centru nebo procházkou na sopku Uhlířský vrch, na jejímž vrcholu stojí barokní kostelík

a na úpatí opuštěný tufový lom. Stezky se vinou také Mezinou, kde vás jistě ohromí Venušina sopka a přírodní památka Lávový proud, a dále kamenným průsmykem směrem k Razové, která se v roce 1998 stala dějištěm velkofilmu Johanka z Arku. Tady si rozhodně nesmíte nechat ujít chráněné území Razovské tufity a o kousek dál vápennou pec z roku 1912. Na druhé straně přehrady, nedaleko Roudného, kam se z Razové můžete nechat přepravit přívozem Rouza, si můžete vyšlapat sopky Malý a Velký Roudný. Na té vyšší rozhodně zdolejte i schody rozhledny, z níž se vám naskytne dechberoucí

pohled na hřeben Hrubého Jeseníku, Krnovsko, Opavsko, Beskydy i Oderské vrchy. S vulkanickou činností a historií mikroregionu se můžete podrobněji seznámit i na mnoha naučných stezkách.

Slezská Harta je ale i rájem rybářů, jachtařů i milovníků dračích lodí. Každý rok v létě se na přehradě koná největší závod dračích lodí v Moravskoslezském kraji! Stejně zajímavou akcí, tentokrát pro nadšence cyklistiky, je legendární závod Slezská Harta Superior Bike Marathon vedoucí kolem celé nádrže.

Tak neváhejte a vypravte se objevovat krásy mikroregionu Slezská Harta, který má pro každého něco! 📍

BIELSKO-BIAŁA

Bielsko-Biała je kouzelné město na úpatí Beskyd. Pod tímto jménem existuje teprve od roku 1951, kdy došlo ke spojení dvou obcí: Bielsko a Biała.

Nejmalebnější část Bielska-Białé tvoří historické náměstí spolu s přílehlými uličkami. Jeho podoba se od XII. století nezměnila – stejně jako tehdy náměstí lemují klikaté dlážděné uličky. V létě se na Starém rynku objevují zahrádky kaváren, kde si můžete dát dobrou kávu a pak třeba navštívit monumentální ka-

tedrálu svatého Mikuláše nebo zámek Sułkowských. Na prohlídku města stojí za to vyhradit si dostatek času. Centrum ukrývá mnoho malebných zákoutí, na které můžete při procházce narazit.

V infocentru v Bielsku-Białé nacházejícím se na Radničním náměstí (Plac Ratuszowy) si můžete vypůjčit audioprůvodce pro prohlídku Bielska-Białé, která je dostupná také v českém jazyce. Vycházka s virtuálním průvodcem trvá asi 1,5 hodiny. [📍](#)

BESKYDY Z PTAČÍ PERSPEKTIVY

Lety větronem a paragliding se těší stále větší oblibě i mezi amatéry. Místem, které již dlouhá léta přitahuje milovníky bezmotorového létání a paraglaidisty, je hora Žar.

Téměř každý den tu můžete vidět větroně neslyšně plachtící po nebi a kluzáky jemně se pohupující ve vzduchu. Vyhlídkové lety větronem zde pořádá slavná Horská škola bezmotorového létání (Górska Szkoła Szybowcowa - www.glidezar.com), jejíž sídlo se nachází kousek pod dolní stanicí lanovky na horu Žar. Větroně se ne-

chají do odpovídající výšky vytáhnout letadlem - a pak si už můžete užívat ticho a výjimečné panorama Żywiecké kotliny. Mekkou paraglaidistů je také Skrzyczne, nejvyšší vrchol Slezských Beskyd. Probíhají zde mezi jinými mistrovství Polska v paraglaidingu a závody polské paraglaidingové ligy. Při těchto akcích si můžete zalétat v tandemu se zkušeným paraglaidistou a obdivovat krásy beskydské krajiny. Paraglaidingové školy a centra však za příznivého počasí nabízejí tandémové lety ze Skrzycznego celoročně. [📍](#)

STUDIO KRESLENÝCH FILMŮ

Jedním z kultovních míst v Bielsku – Białé je studio kreslených filmů, kde vznikly nejslavnější polské animované filmy - Bolek a Lolek a Rexík (Reksio).

Při prohlídce Studia kreslených filmů se dozvíte, proč Bolek a Lolek mají jen čtyři prsty na rukou a jak se kdysi – když ještě neexistovaly počítače - kreslily

animované postavičky a jak se vybarvovaly, dozvíte se i něco o zvuku. Vše je završeno promítáním animáček.

www.sfr.com.pl [📍](#)

ETNOPARK – ŽYWIECKÝ ETNOGRAFICKÝ PARK V ŠLEMIENI

Beskydy jsou regionem s velmi bohatým folklorem. Tradiční dřevěné stavitelství, které z vesnic mizí hrozivou rychlostí a ustupuje novým zděným objektům, můžeme našťastí ještě vi-

dět ve skanzenech. Etnopark v Šlemieni je nejmladší skanzen v Polsku – byl otevřen v roce 2012.

Jsou zde shromážděny perly architektury Żywieckých Beskyd, mj. roubená

bělená budova staré školy s krásnou verandou, kompletní starý selský dvůr, unikátní sýpka – jeden z nečetných objektů tohoto typu dochovaných v Żywieckém regionu, chalupa kováře

s výbavou typickou pro středně zámožnou domácnost nebo neobyčejný dům s dřevorezby v alpském stylu. Zdejší budovám byl vdechnut nový život – interiéry byly vytvořeny s maximální

úctou k tradicím, nacházejí se zde expozice ukazující veškeré aspekty života horalů. Atmosféru skanzenu dotvářejí sklípky a také přicestní kříže a kapličky. www.etnopark.pl [📍](#)

TĚŠÍNSKÝM SLEZSKEM NA HORSKÝCH KOLECH

Táhlé hřebeny Těšínských Beskyd, osobité podhorské vesnice s dochovanou lidovou architekturou, a zdejší

folklor. Oblast Těšínského Slezska je nádherný kus naší země, který je po právu vyhledáván právě pro svou

rázovitost a rozmanitost. Navštivte půdu, na které zakořenily tradice několika národů, a jenž oplývá řadou kulturních i přírodních krás.

Těšínské Slezsko leží v pohraniční oblasti severovýchodní části severní Moravy a Slezska a právě díky své poloze se zde můžeme setkat s prolínáním národů a kultur, které probíhá od časů dávnou minulých až dodnes. Jedno místo, tři národy. Kulturní bohatství a tradice, ale hlavně dar samotné přírody v zastoupení Těšínských Beskyd. To jsou důvody, pro které byste nás měli navštívit.

Návštěvníků Těšínského Slezska neustále přibývá a objevování Těšínských Beskyd na kole se stalo již tradiční záležitostí. Celou oblast vede řada cykloturistických tras a spojení aktivního odpočinku s poznáváním zdejšího přírodního i kulturního bohatství a turistických atrakcí je čím dál častější. Velmi silně zastoupení zde mají aktivní

sportovci a milovníci horských kol, pro které jsou připraveny trasy rozmanitých obtížností. Trasy, jenž vyzkouší vaše schopnosti, prověří vaši fyzickou zdatnost a odhodlání vytrvat. Zároveň však nabídnou všudypřítomnou krásnou přírodu a dech beroucí rozhledy do krajiny.

Velmi dobrým společníkem pro poznávání Těšínských Beskyd na kole je portál MTB Beskydy, největší internetový cykloportál pro horská kola v Beskydech. Chcete strávit hezký sportovní laděný rodinný den, nebo pořádně šlápnout do pedálů a prověřit svou fyzickou zdatnost při zdolávání těžkých lesních terénů a náročných horských sjezdů? Až už se rozhodnete pro kteroukoli eventualitu, vybrat si můžete z tras rozmanitých obtížností. U každé MTB trasy naleznete její podrobný popis, délku, náročnost, převýšení a také přehled atrakcí, které můžete po cestě navštívit. Všechny trasy si můžete stáhnout ve formátu GPX do vaší

navigace či smartphonu a mít je tak neustále po ruce.

Javorový - Ostry, to su moje šostr, zpíval Jarek Nohavica. A svou „popularitu“ získaly tyto vrcholy oprávněně. Jsou totiž jako stvořené nejen pro turistiku, ale velmi oblíbené právě milovníky MTB. Vydejte se proto s námi třeba trasou „Z Tyry na Ostrý a Javorový“

Vyjedete z krásného údolí podhorské vesničky Tyry kolem vrcholu Ostrého k chatě Kozinec a dále k turistické chatě Ostrý. Zde se můžete výborně občerstvit a v případě nutnosti zde mají k dispozici základní vybavení na opravu kola. Následně pokračujete až pod chatu Javorový, z které jsou nádherné výhledy na město Třinec a Slezské Beskydy. Celková délka trasy činí 32 km, nastoupáte během ní 1381 metrů, ale hlavně zažijete jak nesmlouvavá, náročná, a hlavně krásná krajina Těšínských Beskyd je. 📍

PŘES TŘI STÁTY, NA TŘI PIVA... KOLEM TROJMEZÍ

Možná znáte Hřčavu, vesničku, která leží v nejvýchodnější části České republiky v Těšínském Slezsku. Na území Hřčavy se nachází mimo jiné TROJMEZÍ, bod, kde se setkávají hranice Česka, Slovenska a Polska. A právě na výlet kolem Trojmezí vás chceme pozvat.

Trojmezí, Těšínské Slezsko

Ideální je dojet na Hřčavu autobusem, v kombinaci s vlakem do Mostů u Jablunkova. Ale dá se samozřejmě autem. Dále je však třeba vyrazit pěšky.

Most na Trojmezí

Po žluté turistické značce se dejte směrem dolů k Trojmezí. U rozcestníku „Nad Čiernym“, již na česko-slovenské hranici, se rozhodněte zda se přímo na trojmezí bod chcete mrknout, a nebo pokračovat po zelené turistické značce do Čierneho. Varianta rovněž je po žluté pokračovat na Trojmezí, zde překonat potok na Slovensko a po modré značce pokračovat vpravo do Čierneho.

Každopádně projdeme pod nejvyšším dálničním mostem ve střední Evropě s výškou 81 m, který trošku upravil okolní panoráma. Most celkové délky 591 m je tvořen spojitou konstrukcí o devíti polích s rozpětími od 30 do 92 m. Nosnou konstrukci tvoří komorový nosník proměnné výšky od 2,70 do 5,00 m betonovaný letmo.

Pokud máte chuť na pivo, zamiřte do centra Čierneho do hospody s názvem „Šenk u Flora“ kde mají na čepu místní pivo Čierňan. Dále pokračujte podél cesty směrem na Skalité (necelý kilometr), a kolem Expressa U Grochála odbočte z hlavní cesty vlevo dolů, kde po asi 150m narazíte na rozcestník turistických tras „Čierne – Polesie“. Dále žlutou značkou vpravo, opět pod dálnicí D3 až na hranici s Polskem. Žlutá turistická značka využívá nově vybudovanou a nedávno otevřenou úzkou asfaltku.

Již na polské straně je postavena zajímavá luxusně vybavená „odpočívka“, jejíž osvětlení využívá buď sluneční energii a nebo vítr. Sem se dostanete

také přímo modrou značkou z Trojmezí kde cestou možná najdete zbytky starých opevnění, které bylo kdysi součástí rozsáhlého systému patřícímu k Jablunkovským šancím. Od těchto velkých šancí vedlo na východ i na západ pásmo drobnějších pevnůstek (Bařiny, Gírová, Hřčava, Bukovec - Kempa, Javořinka, Koniaków, Čierne...)

Mezi jednotlivými šancemi se začaly kolem roku 1830 stavět strážní budky, tzv. „čartaky“. Na hraničních přechodech byly celnice, tzv. „třicatky“. „Čartaky“ a „třicatky“ byly v provozu až do roku 1848. Na Valech stávaly významem i velikostí druhé největší šance na pomezí - malé šance V případě takto využitě modré značky však neouchutnáte Čierňana.

Na Polském území pokračujte černou turistickou značkou, zhruba po 100 metrech narazíte na zelenou (vlevo), a ta vás dovede do Jaworzynki na tzv. Trzycatek. V hospodě Dragon mají dnes již Tyskie, ale ještě nedávno bylo Brackie, pivo pocházející z jednoho

z nejstarších polských pivovarů, který byl postaven v Cieszyne v roce 1846.

Zpět na Hřčavu se dostanete po žluté turistické značce nahoru kolem kostela. Nezapomeňte se však na začátku Hřčavy zastavit na Hřčavské čepované v Hospůdce Na Vyhlídce, kde se záro-

veň můžete pokochat výhledy nejen na onen nejvyšší dálniční most ve střední Evropě, okolní kopce a kopečky ale také na téměř celou trasu našeho výletu.

Celý výlet měří asi 10 kilometrů a dá se zvládnout v pohodě pěšky za půl dne i s ochutnávkami. 📍

TĚŠÍNSKÉ SLEZSKO OD JARA AŽ DO PODZIMU

Turistická oblast Těšínské Slezsko leží v přihraniční oblasti Severní Moravy a Slezska a právě díky své poloze se zde můžeme setkat s prolínáním národů a kultur, které přetrvává dodnes.

Kouzelný i rozmanitý kout naší země je právem vyhledáván nejen pro své bohaté kulturní dědictví a tradice, ale také malebné vrcholky i poklidná údolí

Těšínských Beskyd. Přijďte a vychutnejte si vše, co tento krásný kus Česka ležící na česko-slovensko-polském pomezí nabízí.

Objevujte krásu Těšínských Beskyd. Zdejší krajinou vede řada turistických i cyklistických tras, je proto jako stvořená jak pro pěší, tak pro rekreační cyklisty i zaryté sportovní nadšence. Ať už

se rozhodnete pro kratší rodinný výlet, či delší hřebenovku z chaty na chatu, Těšínské Beskydy jsou vám nakloněny. Vydejte se například naučnou stezkou Po stopách rytířů na legendami opředenou horu Čantoryji. Budete-li mít sílu zdolat 118 schodů místní rozhledny, naskytne se vám nádherný pohled na krajinu tří okolních států - Polska, Česka a Slovenska.

Prožijte adrenalin a věnujte se aktivnímu sportu. Patříte-li k vyznavačům adrenalinu, zavítejte na Javorový vrch. Jedna ze zdejších turistických dominant je totiž zasvěcena paraglidingu. Tak proč nepoznat naši malebnou krajinu právě z ptáčích perspektivy? Dáváte-li přednost méně adrenalinové zábavě, aktivně zrelaxovat se můžete na některém ze zdejších golfových hřišť, například tom v Ropici, které právem náleží mezi TOP 10 golfových hřišť v Česku.

Oddejte se relaxaci. Oblast Těšínského Slezska vyloženě vybízí k relaxaci a opětovnému načerpání energie. Už jste vyzkoušeli sílu molekulárního vodíku? Pokud ne, můžete tak učinit v horském hotelu Excelsior v Dolní Lomné. Uvidíte, že po zdejších procedurách ve spojení se silou okolní přírody budete jako znovuzrození. Trápí vás podlo-

mené zdraví či pórázové stavy? Tým profesionálů z Lázní Darkov v Karviné vám bude nápomocen při rekondičních pobytech. Chcete se vrátit v čase? Dopřejte si netradiční požitek v Bylinských lázních v Komorní Lhotce založených již v roce 1860 a vyzkoušejte blahodárné účinky zdejších bylinských koupelí.

Zažijte folklor a tradice. Zdejší folklor a dodržování tradic jsou důvody, proč je Těšínské Slezsko vyhledávanou turistickou destinací. Typické jsou přimárně pro oblast Jablunkovska, lidově nazývané Gorolie. Přehlídka gorolských zvyklostí, tradic a folkloru můžete kaž-

doročně vidat na rozmanitých přehlídkách a festivalech, k největšímu patří „Gorolski Święto“.

Ochutnejte regionální speciality. Že jste ještě neochutnali Placki z blachy? Neochutnat zdejší kuchyni by byla velká chyba. Hřčavské pivo či tradiční medovina už na vás čekají.

Vynikající sýry a produkty z mléka seženete na Farmě pod Filipkou.

Udělejte radost svým dětem. Mauglího stezka v Bohumíně, Rybí dům a Archeopark v Chotěbuzi, či zámek s parkem a areálem lodiček v Karviné. To je jen střípek z mnoha atrakcí, které vaše děti v Těšínském Slezsku zaručeně potěší. 📍

PRAVIDELNÉ AKCE

Návrhy na trávení volného času v Dolním Slezsku se neomezují pouze na návštěvu turistických atrakcí. Je to v podstatě jen část toho, co stojí za zvážení při plánování pobytu. Samozřejmě, bez hradů a paláců, různorodé architektury, historických kostelů nebo sbírek muzeí by Dolní Slezsko vypadalo úplně jinak, avšak i rozmanitost pravidelných akcí, které přitahují návštěvníky z celého světa, svědčí o jedinečnosti regionu. Není těžké uhodnout, že období dovolených je čas, kdy se v téměř každém koutě vévodství pořádají takové nebo jiné akce. Podívejme se, kde a kdy je třeba být.

Příznivci historie, které zajímá historie by určitě měli zahrnout do plánu své dovolené návštěvu pevnosti Srebrna Góra - každý rok v červnu, se zde pořádá festival pevnosti, rekonstrukce bitvy z doby napoleonské, jakož i různé workshopy a soutěže pro diváky. Koncem června se v paláci Łomnica, který se nachází v malebném městě Rudawy Janowickie, organizuje každoroční Svátek Inu, během kterého

můžete nakupovat na speciálním veletrhu lněných výrobků, zúčastnit se bohatého programu řemeslných dílen nebo si prohlédnout módní přehlídku lněných výrobků.

Červenec v městě Bolków je zapsán do kalendáře všech příznivců gotické hudby - každý ročník festivalu Castle Party organizovaného více než dvacet let přitahuje stále více a více nových kapel, jakož i tisíce účastníků z celého světa. V témže měsíci mají milovníci pokladů Země možnost rozšířit své sbírky během Lvovského akátového léta, které vyvrcholí mezinárodní burzou minerálů. Koncem července doporučujeme i Festival papíru ve městě Duszniki-Zdrój, kde se návštěvníci mohou během workshopů dozvědět o procesu výroby papíru a jeho historii.

V srpnu probíhá v lázeňském městě Kudowa-Zdrój Moniuszkowski mezinárodní festival klasické hudby. Ve městě Duszniki-Zdrój se koná Międzynarodowy Festiwal Chopinowski v městě Duszniki - Zdrój. Oba festivaly jsou akce světové třídy s více než padesátiletou tradicí, které nemusíme zvlášť

popisovat. Neméně zajímavý je Festival keramiky organizovaný v obci Bolesławiec - během několika dní akce se koná největší výstava keramiky v Polsku a v rámci ní množství doprovodných akcí (workshopy, koncerty a jiné). Koncem srpna se vyplatí navštívit polský Zgorzelec a německý Görlitz, abyste se zúčastnili městských festivalů s více než dvacetiletou tradicí - Jakubského

svátku Starého města v Zgorzelcu a Altstadtfest Görlitz.

Na konci prázdnin navrhujeme navštívit další dvě akce. První z nich je Horský festival Andrzeje Zawadky ve městě Łądek-Zdrój, na kterém se každoročně setkávají příznivci hor, včetně nejlepších horolezců z celého světa. Během festivalu jsou udělovány jedny z nejvýznamnějších ocenění v horolezeckém prostředí - Zlaté cepíny (Piolets

d'Or), které jsou udělovány horolezcům, který provedli nejvýznamnější výstupy v aktuální sezóně a od nedávna - za všechny životní úspěchy. Ve městě Stronie Śląskie a obci Sienna se několik let - po přestěhování z Vratislavi koná Festival Literární stanice, v rámci kterého mají hosté možnost poslechnout si čtení, diskuse a koncerty za účasti spisovatelů z Polska a ze zahraničí. 📖

AKTIVNÍ CESTOVNÍ RUCH V DOLNÍM SLEZSKU

Pokud si nejvíce ze všeho oceníte čas strávený na čerstvém vzduchu, v obklopení přírody, nemusíte dále hledat, kde nejbližší vycestovat. Přijďte do Dolního Slezska! Bez ohledu na to, zda si více ceníte turistiku v horách, či klidné procházky na břehu řeky, každý z vás si zde najde něco pro sebe. Rychlost, kterou se pohybují chodci je asi 5 km/h, čili ideální na to, abyste nevynechali žádnou z atrakcí, a těch je v této oblasti hodně, zejména v oblasti česko-polského pohraničí, po obou stranách hor. Stačí se vydat na jednu ze sudetských turistických tras, přejít na jednu z populárních tras v Jizerských horách, v Krkonoších nebo v masivu Sněžky v Kládkém regionu, abyste pochopili, proč každý rok tolik turistů navštěvuje tato půvabná místa.

Na krátkou rekreační procházku si můžete zvolit výstup ke třem vodopádům na polské straně Krkonoš - vodopád Kamieńczyk, Szklarka a Podgórna. Procházku k prvním dvěma, které se

nacházejí v obci Szklarska Poręba, je možné naplánovat jako jednodenní výlet, který je navíc ozvláštněn skalními útvary, které se nacházejí podél cesty, např. skalami s názvem Krucze Skały. Neméně zajímavou myšlenkou, dokonce i pro rodiny s dětmi, bude celodenní výlet do skalního města v blízkosti českých měst Adršpach a Teplice nad Metují - kde v důsledku zvětrávání pískovce vznikla nejen rozsáhlá, ale i zcela unikátní síť skalních kaňonů a štěrbin, které v kombinaci s malým jezerem, tvoří opravdu nádherné scenérie.

Turisté, kteří mají rádi dlouhé výstupy doporučujeme jednu z klasických tras v regionu - např. přechod z Krkonoš z obce Szklarska Poręba do Karpacze nebo dokonce do sedla Okraj (nebo opačným směrem) s ubytováním v polských horských chatách nebo horských hotelích na české straně. Úroveň obtížnosti tras je velmi různorodá - od náročných tras s názvem Ścieżka pod Reglami (táhnoucí se podél plesa Śnieżny Staw

na úpatí postglaciálních kotlů), která vyžaduje dobrou kondici až po hlavní hřebeni Krkonoš, který nevyžaduje překonávání příliš velkých převýšení, s výjimkou výstupu na začátku cesty. Naštěstí v tomto případě je dobrá každá volba. Úchvatné dojmy a výhledy vám poskytne nejen štít Sněžky, půvabná horská plesa (Śnieżne Stawy při Śnieżnym kotlu, Wielki Staw a Mały Staw při horské chatě Samotnia) a skalní útvary (např. Pielgrzymka, Trzy Świnki, Owczyste Skały a jiné), ale také přechod české trasy přes Kozí hřbety, která je jediným typickým hřebemem v rámci Krkonoš.

Toto je jen několik návrhů z mnoha potenciálních turistických tras. Při plánování aktivní dovolené v regionu si nemůžete nechat ujít Český ráj (park zařazen do seznamu památek UNESCO), Bozkovské dolomity jeskyně nebo malebné Orlické hory, odkud se snadno dostanete do obce Duszniki-Zdrój nebo Polanica-Zdrój, které jsou jedny z nejoblíbenějších lázeňských středisek. 📖

TRASA TAJEMNÝCH PODZEMÍ

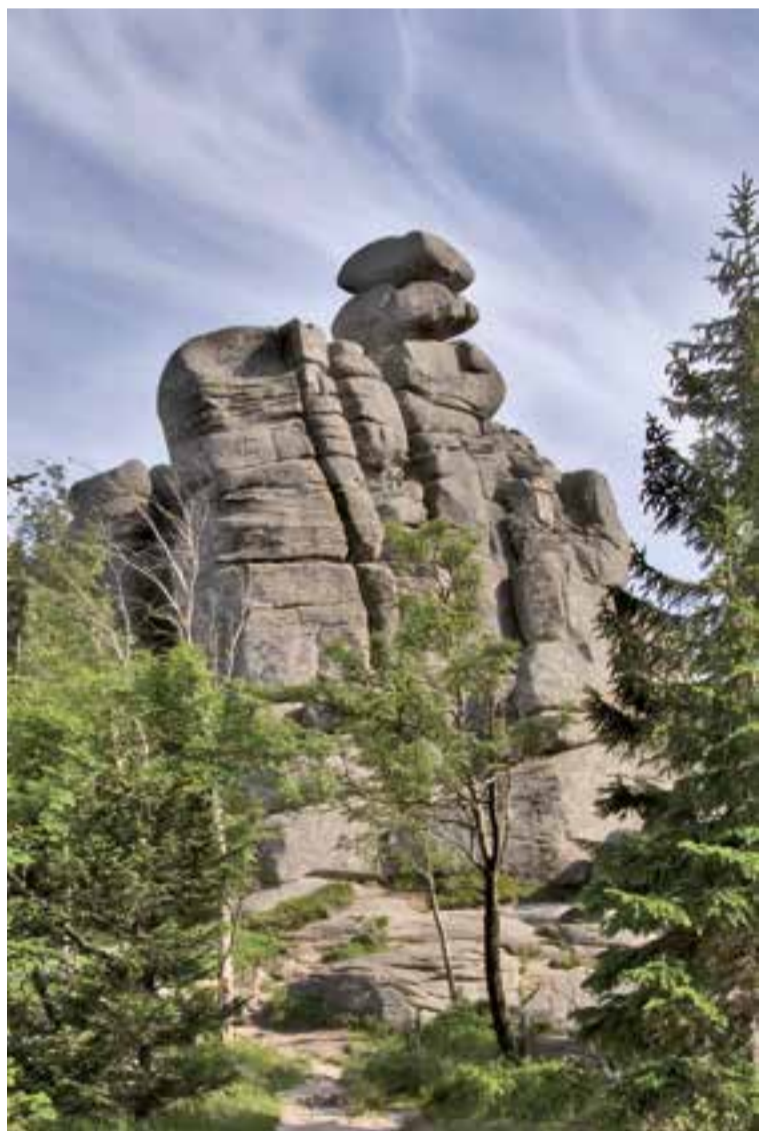
se", nebyl úplně dokončen, některé chodby a místnosti byly úmyslně zničeny těsně před koncem války, ale po mnoha letech průzkumu se podařilo odkrýt některé jeho části. Walimské doly - komplex „Říčka“, který tvoří tři propojené chodby o délce asi 500 metrů, je jedním ze tří míst, která jsou turistům k dispozici. Dalším důležitým bodem na mapě je podzemní město Osówka ve městě Głuszycy, kde hosté, kteří navštíví toto místo mohou projít přibližně 1500 metrů tunelů, chodeb, bunkrů a dílen. Neméně zajímavé jsou i ty, které vznikly jako součást projektu „Riese“ a které byly nedávno otevřeny pod zámekem Książ.

Součástí Trasy tajemných podzemí jsou také staré doly, přizpůsobené k přehlídkám, které jsou samy o sobě svědectvím hornické tradice v regionu, která se datuje mnoho století dozadu. Je to tak i v případě starého uranového dolu v Kletně, který je svědkem drancování a mimořádně nebezpečné těžby této radioaktivní suroviny v le-

tech 1948-1953 (některé chodby už ve středověku sloužily horníkům na hledání železa a stříbra). Ve fragmentech dolu 18, zpřístupněného turistům, můžete vidět krásné minerály (fluorit, křemen, ametyst), přičemž jsou nyní zcela bezpečné. Ještě bohatší tradicí se může pochlubit důl zlata ve městě Złoty Stok, o němž se první zmínky objevují v pramenech téměř před 800 lety - dnes prohlídka zahrnuje přechod přes štolu Gertruda, pokladnu, která ukazuje množství zlata vytěženého v dole, tzv. Chodník smrti, jakož i Muzeum výstrah,

upozornění a výzev (www.kopalniazłota.pl/cs/nabidka/navsteva-dolu).

Mapu bodů na Trase tajemných podzemí doplňují dvě stejně fascinující místa - Starý důl, Vědecké a umělecké centrum ve Walbrzychu, největší postindustriální zařízení tohoto typu v Polsku, které bylo otevřeno v dole Julia - několik let nefungující důl kamenného uhlí, jakož i Geopark v Krobici, fungující v prostorách bývalého dolu sv. Jana, který byl několik století pracovištěm horníků těžících okrem jiného i cín a kobalt. 📖

Podzemí dolnoslezských pevností a hradů, chodby starých dolů, přeměněných na muzea a galerie, tunely a přístřešky z dob druhé světové války, skrývající se v horách, skrývají mnohá tajemství, které ještě nebyly odhaleny. To je důvod, proč je Trasa tajemných podzemí velkou příležitostí dostat se nejen hluboko do země, ale především je to příležitost k poznání mimořádné dramatické historie regionu. Jaké zajímavosti najdete na mapě dolnoslezských podzemí?

V Kládku a Srebrnej Góře čekají na návštěvníky dvě opevněné pevnosti z pruského období, postavené nebo přestavěné v 18. století za vlá-

dy Fridricha Velikého. Pro turisty byly v Kládku zpřístupněny tunely přímo pod pevností, jakož i tunely pod starým městem, které v minulosti sloužily obyvatelům na obchodní a obranné účely. Dnes vytvářejí velmi zajímavou podzemní turistickou trasu. V Srebrnej Góře můžeme navštívit nádvoří, korunu pevnosti s vyhlídkovými body, jakož i kasematy umístěné v podzemí.

Při hledání dalších atrakcí na trase, v Sovích horách najdete síť podzemních tunelů, chodeb a bunkrů z let 1943-1945. Obrovský komplex strategického významu pro německé velitele, vybudovaný hluboko pod zemí v rámci tajemného projektu s označením „Rie-

GAZETA TURYSTYCZNA POGRANICZA

Numer 2 2019 | za darmo

DOLNY ŚLĄSK

Dolny Śląsk? To nie tylko Wrocław, rozsiadane po regionie zabytki kultury, w tym zamki i pałace, ale też przepiękne Sudety.

OPOLSKIE

Opolskie to piękne góry, rzeki i jeziora, stare lasy i bory, pełne zabytków i rozrywek miasta, nietypowa regionalna kultura, a przede wszystkim – niepowtarzalny klimat i przyjazna turystom atmosfera.

CZECHY WSCHODNIE – KRAJ KRALOWOHRADECKI

Region Hradec Králové oferuje największe czeskie góry lub fascynujące miasta skalne.

MORAWY PÓŁNOCNE I ŚLĄSK

Odwiedź unikalne atrakcje techniczne Moraw Północnych i Śląska, które znajdują się na Technotrasy.

MORAWY ŚRODKOWE

Poza największą atrakcją, która przedstawia miasto Olomuniec ze światowym dziedzictwem UNESCO, Środkowe Morawy oferują również wiele innych miejsc wartych zobaczenia. Najlepsze naturalne skarby można znaleźć w PLA Litovelské Pomoraví, które można odkryć pieszo, na rowerze lub nawet z tratwy. Nie zapomnij zatrzymać się w jaskiniach Javoříčské i pobliskim zamku Bouzov.

SUBREGION ZACHODNI

Euroregion Silesia leżący na terenie Subregionu Zachodniego, to wspaniałe atrakcje, niezapomniane imprezy, podróż po niesamowitych miejscach.

CZECHY WSCHODNIE – KRAJ PARDUBICKI

Czechy Wschodnie – raj dla miłośników koni, militarna historia, zabytki i przygody rowerowe.

BESKIDY ORAZ ŚLĄSKIE

Beskidy to góry idealne dla każdego, bardziej i mniej doświadczonych turysty, kilkadziesiąt kilometrów dobrze oznakowanych szlaków daje spore możliwości do organizacji ciekawych wycieczek. Dla turystów szukających większych emocji i adrenaliny czeka Babia Góra, zwana Królową Beskidów.

JESINIOKI

Najwyższe morawskie góry Jesioniki są rajem turystycznym i rowerowym dla wszystkich miłośników górskich szczytów i wspaniałych widoków na okolicę.

ŚLĄSK CIESZYŃSKI (PL)

Zapraszamy na polską stronę Śląska Cieszyńskiego, regionu oferującego wiele atrakcji dla turystów spragnionych pięknych górskich panoram oraz aktywnych form turystyki. Doskonałe warunki oferują beskidzkie pasma Błatniej, Równicy, Baraniej Góry, Czantorii i Stożka.

ŚLĄSK CIESZYŃSKI (CZ)

znajduje się na pograniczu północno-wschodniej części Moraw Północnych i Śląska. Najbardziej atrakcyjną częścią regionu jest Beskid Cieszyński, który jest popularnym miejscem turystycznym. Możesz odwiedzić tutaj klonowe wzgórza, Velká Čantoryja, Gírová, Kozubová, Ostrý, Studeničný. Przez obszar przepływa rzeka Olsza.

www.tourism-pl-cz.eu

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

MIASTO OŁOMUNIEC

Uniwersyteckie miasto Ołomuniec to najobszerniejszy po Pradze miejski rezerwat zabytków w Republice Czeskiej. Właśnie dlatego to stutysięczne miasto często nazywano „małą Pragą”. Ołomuniecka dominanta, Kolumna Trójcy Przenajświętszej, znajduje się od 2000 roku na liście zabytków UNESCO. Przewodnik turystyczny Lonely Planet oznaczył Ołomuniec jako nr 1 wśród skrytych zabytków Europy (50 Secret Gems of Europe).

Co musicie zobaczyć

Najbardziej znaczące ołomunieckie zabytki skupione są w miejscu Górnego i Dolnego Rynku oraz Placu Wacława. Górny Rynek zdominowany jest przez Kolumnę Trójcy Przenajświętszej (UNESCO) i budynek ratuszu z zegarem astronomicznym. Górny i sąsiadujący Dolny Rynek jest otoczony pałacami renesansowymi i barokowymi opowiadającymi dzieje bogatej historii miasta. Podziwiać możecie też unikatowy zespół fontann z antycznymi motywami. Zaledwie parę kroków od

Górnego Rynku wznosi się wyjątkowa budowla gotyckiego kościoła św. Maurycego, która szczyli się jednymi z największych organów w Europie dzięki czemu co roku we wrześniu odbywa się tu Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej.

Między Górnym i Dolnym Rynkiem możecie wtopić się w romantyczne uliczki napotykając kościół św. Michała z trójcą barokowych kopuł uwieńczających charakterystyczną panoramę miasta lub kaplicę św. Jana Sarkandra, gdzie w miejscu byłego więzienia śmierć męczeńską poniósł ksiądz Jan Sarkander. Kiedy następnie przejdziecie przez ulicę Uniwersytecką, dalej wzdłuż torów tramwajowych i pójdziecie do góry ulicą Dómską, zobaczycie monumentalną nowogotycką katedrę św. Wacława i teren byłego pałacu Przemysłodów, w którym obecnie mieści się Muzeum Archidiecezjalne. Muzeum jako jedyne w Republice Czeskiej uzyskało oznaczenie „Dziedzictwo Europejskie” (European Heritage Label). Muzeum wyróżnia się nie tylko niepowtarzalnością i zakresem zbiorów opowiadających dzieje prawie tysiącletniej kultury duchowej Archidiecezji Ołomunieckiej, ale też bogatą historią nadaną jego położeniem na terenie ołomunieckiego zamku. Miejsce jest połączone z morderstwem czeskiego

króla Wacława III w 1306 roku i pobyt kompozytora W. A. Mozarta, który skomponował tu 6 symfonię F-dur. Niedaleko Placu Wacława możecie też zwiedzić Pałac Biskupi będący jedyną publicznie udostępnioną siedzibą arcybiskupa w Europie środkowej.

Zwiedzanie miasta z przewodnikiem

Centrum Informacji Ołomuniec, umiejscowione w budynku ratusza, oferuje w przeciągu całego roku szeroką skalę tras zwiedzania miasta z przewodnikiem lub audio-przewodnika dla wycieczek indywidualnych bądź grupowych. Miasto możecie poznać też w sposób niekonwencjonalny na rowerowym barze piwnym, pojazdach segway, rowerach i rowerach czterosobowych bądź z pokładu łodzi lub pontonu.

OŁOMUNIECKIE ŚWIĘTO BAROKU

(7.–28. 7. 2019)

Ołomunieckie Święto Baroku to zawsze wyczekiwane wydarzenie lata. Teatralno-operowy spektakl z oryginalnymi dziełami oper barokowych odbywa się w unikatowej na skalę światową replice teatru barokowego.

JARMARK BOŻONARODZENINOWY W OŁOMUŃCU

(22. 11.–24. 12. 2019)

Jarmark Bożonarodzeniowy to tradycyjne wydarzenie z niepowtarzalną atmosferą w centrum historycznego Ołomuńca. Możecie się spodziewać bogatego programu z popularnymi zespołami wszystkich gatunków muzycznych, teatru dla małych i dużych, zwyczajów adwentowych, atrakcji z minionych epok, rzeźbionej szopki i śpiewania kolęd. Produkty połączone ze Świętami Bożego Narodzenia i zimą, bogatą ofertę potraw i słynny poncz oferuje ponad sto stoisk. [📍](#)

KRÁLICKI OBSZAR FORTYFIKACYJNY

Fenomen, który żyje przez cały rok

Gdzie w Czechach znajdziesz największą koncentrację XX-wiecznych fortyfikacji? W králickim obszarze fortyfikacyjnym (králická pevnostní oblasti)! Leży między kotłą malinik i ziemską bramą.

Z jakich muzeów się składa? Są to twierdza artyleryjska Bouda, twierdza Hůrka, schron piechoty K-S 5 U potoka, K-S 8 U nádraží, K-S 14 U Cihelny, ale także Muzeum Vysoký Kámen, Muzeum Wojskowe Lichkov, Muzeum Wojskowe Králicky czy Miejsce Pamięci Ofiar Internowania (Památník obětem internace). Bez wątplenia ten wyjątkowy obszar stał się prawdziwym fenomenem, który żyje dzięki staraniom wielu pasjonatów przez cały rok. Ulubione są np. wspólne weekendy muzeów i miejsc pamięci, które odbywają się od kwietnia do października, z zasady w każdy ostatni weekend miesiąca. Co się wtedy dzieje? Otwierane są zwykle niedostępne części muzeów, przedłużone są godziny otwarcia, zawsze czeka tu wiele atrakcji i niespodzianek. Można spotkać tu przewodników w historycznych mundurach i z bronią,

zobaczyć przeróżne wystawy, spróbować specjalnych tras zwiedzania czy podziwiać liczne prezentacje sprzętu wojskowego. Największą imprezą odbywa się w regionie Králicko co roku pod koniec sierpnia pod nazwą Akce Cihelna. Także tym razem nie zabraknie wielu pokazów wojskowych zorganizowanych przez kluby wojskowo-historyczne, głównie o tematyce II wojny światowej, ale także zobaczyć można pokaz czeskiego wojska czy zintegrowanego systemu ratowniczego. Więcej do zobaczenia między 16 i 18 sierpnia.

www.kpo1938.com
www.akcecihelna.com

POSMAKUJ (NIE TYLKO) REGIONU PARDUBIC

W sobotę 10 sierpnia 2019 w Pardubicach na pewno nie będziesz się nudzić

Tego dnia w parku Na Špici (Sportovní park Pardubice) rozpoczyna się Pardubická juniorka, a na torze wyścigowym zmierzą się konie i jeźdźcy w ramach III kwalifikacji na Wielką Pardubicką steeplechase (Velká pardubická). Prawdziwych smakoszy nie może za to brakować na trzeciej edycji Festiwalu Smaków, Zapachów i Rzemiosła (Festival chutí, vůní a řemesel). Pomimo tego, że na pardubickim zamku trwa remont, jego dziedzińiec ciągle jest świetnym miejscem do unikatowego spotkania regionalnych producentów. Zaprezentują oni najlepsze ze swoich warsztatów, ogrodów, sadów i kuchni. W Festiwalu Smaków, Zapachów i Rzemiosła tradycyjnie wezmą udział dziesiątki certyfikowanych producentów. Zresztą certyfikat Stowarzyszenia

Marek Regionalnych jest warunkiem uczestnictwa. Czy wiesz, że w turystycznym regionie Pardubic funkcjonują dwa oznaczenia certyfikowanych produktów? Jedno to KRAJ PERNSTEINÓW produkt regionalny, drugi to GÓRY ŻELAZNE (ŽELEZNÉ HORY) produkt regionalny. Z regionalnych produktów wymienić można np. piwo Železnohorský ležák, Třemošnickie makarony, Kunětickie lody czy produkty mleczne z farmy Apolenka. Na festiwal zapraszani są jednak producenci z całego kraju, poznasz więc nie tylko specjały z Czech Wschodnich. Przez całe popołudnie na zamku będą odbywać się przeróżne warsztaty, nie zabraknie moderowanych rozmów z producentami czy prezentacji serii produktowych. Przyjdź na pardubicki zamek i zobacz, co jesz!

www.topardubicko.cz
www.czechywschodnie.info

ORZEŻWIENIE, WYPOCZYNEK I ROMANTYKA. TO WSZYSTKO W JEDNYM MIEJSCU

Odpuść wśród pięknej przyrody, orzeźw się w malowniczej dolinie rzek i stawów rybnych, przeżyj romantyczne chwile w górach lub nad wodą!

Dokąd wybrać się na przyjemne plażowanie? Zdecydowanie nad Pastvinską zaporę! Nocleg znaleźć można na campingu Šlechtův palouk. Bez wątpienia spędzisz tu pełen relaksu urlop. Dobrym pomysłem jest wypożyczenie łódki czy roweru wodnego poznanie w ten sposób wszystkich zakątków jeziora. Nie można zapominać, że Pastviny to także raj dla wędkarzy! Dzieciom z pewnością spodoba się pociąg na kołach

Pastviňáček, który jeździ wokół jeziora i zapoznaje podróżnych z historią tego interesującego miejsca. Na przyjemną kąpiel można liczyć w jeziorze Dlouhý, które jest częścią Lanškrounských stawůw rybnych. Dla dzieci przygotowano centrum linowe z różnymi przeszkodami, na których przetestują swoją zręczność i sprawność fizyczną. Odpocząć można także przy stawie Broumar, przy którym znajduje się camping i kąpielisko. Orzeźwiająca będzie także wizyta na kąpielisku w Dobrušce lub w niedawno wyremontowanym Aquaparku w Ústí nad Orlicí. Tutaj można relaksować się na łózkach do masa-

żu, a dzieci chętnie przetestują różne wodne atrakcje. Romantyczne chwile czekają na Ciebie w czasie wieczornej kąpeli, podobnie jak w jednym z najbardziej romantycznych miejsc tutejszych gór Ziemskiej Bramie w kanionie Divokiej Orlice. Wzdłuż koryta rzeki, gdzie ochłodę zapewni kilka sadzawek, prowadzi ścieżka edukacyjna, która w czasie romantycznego spaceru zaprowadzi Cię do Kładki Przemysłowców (Pašerácká lávka) lub do Skały Ledříčka (Ledříčkova skála) z jaskinią. Przekonaj, że u nas przeżyjesz jeszcze więcej.

www.goryorlickie.cz
www.czechywschodnie.info

PO CZESKO-MORAWSKIM POGRANICZU NA ROWERZE, PIESZO LUB CYKLOBUSEM

Lubisz jeździć na rowerze i szukasz pomysłu na kolejną wycieczkę? Wybierz czesko-morawskie pogranicze.

Region, który poza romantycznymi miastami takimi jak Litomyšl, Polička, Svitavy, Vysoké Mýto i Moravská Třebová oferuje także zachwycającą przyrodę z gęstymi lasami, łąkami, stawami rybnymi i piaskowcowymi miastami skalnymi, poprzecinany jest gęstą siecią tras rowerowych i szlaków turystycznych. Do ulubionych miejsc należą Touloucovy maštale z kilkoma wieżami widokowymi i specjalnymi trasami, które przeznaczone są przede wszystkim do rowerów górskich, pagórkowaty region Žďárských vrchůw na Poličsku czy dolina rzeki Křetínki w okolicy zamku Svojanova. Możesz wybrać się na przejażdżkę po krainie stawów rybnych obok Vysokiego Mýta czy wydrapać się z Litomyšla aż do wieży widokowej na Kozlovskim vrchu. Atrakcyjne trasy turystyczne znaleźć można także na obszarze leśnym Brand oraz w okolicy Svitav, skąd po malowniczej

dolinie dojechać można aż do wieży widokowej Járy Cimrmana w Březovej nad Svitavou. W tyle nie pozostaje także Moravskotřebovsko z wyjątkowym systemem Hřebečských Šciežek Kopalnianych (Hřebečské důlní stezky) i popularnymi trasami turystycznymi w regionie Křenova czy Jevíčka. Lekko pofalowany krajobraz Czesko-Morawskiego Pogranicza to idealny teren nie tylko dla rodzin z dziećmi czy do rekreacyjnej jazdy na rowerze, bo coś dla siebie znajdą także bardziej wymagający sportowcy. Jeśli jednak chcesz oszczędzać siły, ale jednocześnie zobaczyć najciekawsze cele turystyczne, przez całe lato kursuje aż pięć cyklobusów. Kiedy turystyczne autobusy dla turystów i rowerzystów wyjeżdżają na swoje trasy? Już 1 czerwca! A po terenie Czesko-morawskiego Pogranicza będą przemieszczać się co weekend aż do 29 września.

pl.ceskomoravskkepomezni.info
www.czechywschodnie.info

JEZIORO LES KRÁLOVSTVÍ ZE STULETNIĄ ZAPORĄ NA ŁABIE

Kilka kilometrów od miejscowości Dvůr Králové nad Labem, w górę rzeki w kierunku na Hostinné rozciąga się sztuczne jezioro Les Království (wcześniej zwane też Jeziorem Těšnovským).

Zaporę budowano w latach 1910–1919, przede wszystkim z myślą, aby położyć kres niszczącym powodziom na łabie. Dziś przyciąga ona turystów swoją baśniowo piękną architekturą.

Misterne wieżyczki oraz pozostałe elementy zapory świadczą o wyjątkowej wrażliwości naszych przodków, którzy nie poprzestali na aspektach technicznych, ale zadbałi również o walory es-

tetyczne wznoszonej budowli. Niedaleko zapory znajduje się parking oraz kilka drobnych punktów gastronomicznych i restauracji, z których jedna

mieści się w willi należącej niegdyś do kierowników budowy zapory.

www.prehrada-les-kralovstvi.cz

POTŠTEJN – SIEDZIBA RYCERZA MIKOŁAJA

Leżąca u stóp Gór Orlickich malownicza miejscowość Potštejn to ulubiony cel wycieczek miłośników turystyki górskiej, spływu rzeczno-jeziornej, jazdy na rowerze i wszelkiej maści turystów.

Na wzgórzu wznoszącym się nad głęboką doliną Dzikiem Orlicy znajdują się rozległe ruiny zamczyska należą-

cego niegdyś do rycerza-rabusia Mikołaja, który ponoć zakopał tu skarb. Właściciel pałacu potštejńskiego hrabia Chamaré kierując się tą legendą, poszukiwał skarbu z takim zapałem, że o mało nie zburzył samego zamku. O kapryśkach hrabiego Chamaré opowiadają w zabawny sposób przebra-

ni w kostiumy przewodnicy w pałacu barokowym w Potštejnie. Warto też zajrzeć do miejscowego browaru, który zdobył sobie sławę daleko poza granicami regionu.

www.potstejn.cz
www.zamekpotstejn.cz

TWIERDZA I SKANSEN GÓRNICZY W ŽACLÉŘU

Olbrzym u stóp Karkonoszy – tak nazywano jedną z największych twierdz, wchodzącą w skład fortyfikacji czechosłowackich z późnych lat 30. XX wieku.

Solidna twierdza na wznoszącym się nad miastem Žacléř stoku miała chronić tereny czechosłowackie przed wtargnięciem wojsk niemieckich. Jednak w 1938 roku, w obliczu zawarcia Układu Monachijskiego, rozpoczętej już budowy zaniechano. Pasjonaci z miejscowego klubu historii wojskowej udostępnili twierdzę, włącznie z rozległą częścią podziemną, w której widoczna jest technika i stopniowe etapy budowy twierdzy. W niedalekim skansenie górniczym mieszczącym się na terenach dawnej kopalni węgla ka-

miennego można zwiedzić część podziemia, obejrzeć wyposażenie kopalni oraz wspiąć się na liczącą 52 metrów wieżę szybową, z której rozciąga się piękny widok na panoramę Karkonoszy i otaczających je szczytów.

www.stachelberg.cz
www.djs-ops.cz

ZAPRASZAMY NA ZAMEK HUMPRECHT

Położony niedaleko miejscowości Sobotka zamek myśliwski Humprecht to ważna atrakcja i jeden z symboli Czeskiego Raju.

Zbudowany w latach 1666–1668 dla Humprechta Jana Černína z Chudenic przez Włocha Carla Lurago, zamek ten wzniesiono na nietypowym planie elipsy i wyposażono w wieżę zakończoną tureckim półksiężycem. Na pierwszym piętrze mieści się sala jadalna o wysokości 16 metrów i wyjątkowych walorach akustycznych, a piętro wyżej podziwiać można wspaniały krajobraz Czeskiego Raju z galerii widokowej. Żądni zwiedzania miłośnicy zabytków mogą ponadto wybrać się do leżącego zaledwie 4 kilometry za Humprechtem zamku Kost, który zaliczany jest do najpiękniejszych zamków w Czechach.

www.humprecht.cz

PODRÓŻ DO GWIAZD W CYFROWYM PLANETARIUM W HRADCU KRÁLOVE

Na południowych obrzeżach miasta Hradec Králové znajduje się oryginalny budynek przypominający kształtem latający spodek – planetarium cyfrowe.

System pięciu specjalnych projektorów rzutuje na kopułę sklepienia sali wykładowej trójwymiarowy obraz noc-

nego nieba i kosmosu. Dzięki wysokiej jakości oprogramowaniu przewodnik potrafi przedstawić na życzenie zwiedzających dowolne miejsce w znanych nam obszarach kosmosu. Mocnych wrażeń dostarcza na przykład lot, podczas którego mijamy międzynarodową

stację kosmiczną. Zwiedzający mogą też obejrzeć trójwymiarowe projekcje filmów na temat kosmosu. Oprócz tego planetarium kralovehradeckie oferuje również tradycyjne obserwacje astronomiczne.

www.planethk.cz

KTO WYMYŚLIŁ SŁOWO „ROBOT“?

Słowo „robot“ po raz pierwszy zabrzmiało w 1920 roku podczas premiery sztuki teatralnej Karla Čapka, „R.U.R.“ (Roboty Uniwersalne Rossu-ma).

Karel Čapek przewidział w swoich dziełach wynalazek sztucznej inteli-

gencji wraz z możliwościami, jakie ona otwiera, ale też zagrożeniami i możliwymi nadużyciami. Słynny czeski pisarz urodził się w 1890 roku w miejscowości Malé Svatoňovice u stóp Karkonoszy. W miasteczku tym warto zwiedzić Muzeum Braci Čapkův, aby bliżej poznać losy i dzieło Karla oraz jego brata – pisarza i malarza Josefa Čapka, którego uznaje się za właściwego twórcę słowa „robot“. Szczegółowe informacje na temat życia i twórczości rodzeństwa Čapkův przedstawia też nowa strona internetowa

www.karelcapek.cz

FESTIWAL WRAŻEŃ W POGRANICZU CZESKO-POLSKIM

Region turystyczny Pogranicze Kłodzkie zaprasza na pasmo ośmiu imprez poświęconych historii wojskowej.

W tym roku na Festiwalu Wrażeń przedstawione zostaną różne techniki obrony miast, od średniowiecza przez nowożytność aż po drugą wojnę światową. Uczestnicy stojąc za murami

obrońnymi w tłumie odzianych w historyczne mundury żołnierzy, mogą na własnej skórze doświadczyć, w jaki sposób broniono miasta przed wrogiem, mogą też zapoznać się z różnego rodzaju bronią czy pogimnastykować umysł, rozwiązując zadania. Miłośnicy niecodziennych przeżyć dla osób

w każdym wieku nie muszą jednak czekać aż do lata. Na stronie internetowej www.festivalzazitku.cz można już dziś zapoznać się z listą imprez. Co tydzień szczegółowo przedstawiana jest jedna z nich, wraz z dodatkowymi atrakcjami do zwiedzenia w okolicy.

www.festivalzazitku.cz

KRAJEM MORAWSKO-ŚLĄSKIM W ŚLADACH ZNANYCH OSOBISTOŚCI

Wyruszenie w podróż pełną poznania, gdzie będzie wam towarzyszył Freud wraz z Mendelem i wieloma innymi wspaniałymi osobowościami. Kiedy uważnie się przysłuchacie, może w dali usłyszycie wesołe fragmenty Lisiczki Chytruski (Liška Bystrouška) kompozytora Janáčka lub dźwięki jednej z sonat Beethovena... Wyruszenie na odkrywaniu piękna Moraw Północnych i Śląska, regionu pełnego kontrastów. Kontrasty te są również związane z osobowościami, które się tu urodziły lub mieszkają. Działy one w dziedzinach tak rozmaitych, jakim jest i sam region.

Swoją podróż możecie rozpocząć w malowniczej miejscowości Příbor, gdzie urodził się założyciel psychoanalizy Zygmunt Freud. Swoje sny i wspomnienia już niestety nie można z nim omówić, ale położyć się na sofie, którą właśnie Freud umieścił do sesji terapeutycznych, możliwe jest! Znajduje

się tuż przed domem jego urodzenia, w którym powstała wspaniała interaktywna ekspozycja poświęcona słynnemu temu psychoanalitykowi. Podczas gdy sofa nie jest ta sama, której używał Freud, sfotografować się na niej będzie naprawdę warto. Piękne zdjęcia da się zrobić także w drodze do miejscowego klasztoru pijarów, gdzie można odwiedzić wystawę o życiu i pracy Freuda.

Z okolicą tego miasta związana jest jeszcze dalsza prawdziwie znacząca osoba, która Czeską republikę zrobiła słynną! Johann Gregor Mendel, twórca genetyki i odkrywca praw dziedziczności, urodził się w Hynčicach u Vražného, gdzie stoi przyrodoznawcy dom rodzinny z wystawą poświęconą jego życiu i pracy. A nawet mała perełka: kiedy ten słynny naukowiec umarł, requiem w kościele przeprowadził Leoš Janáček. Wkrótce będzie mowa i o nim...

Ale teraz skierujemy się w stronę Opawy, białej perły Śląska, gdzie najpierw zatrzymamy się na zamku w Hradcu nad Moravicą, który jak by wypadł z bajki. Swoją obecną formę uzyskał on za panowania rodziny Lichnowskich, którzy byli wielkimi miłośnikami muzyki. Karel Lichnowsky był uczniem genialnego Wolfganga Amadeusza Mozarta, którego klawesyn jest tu wystawiony, a gośćmi zamku byli także Paganini, Liszt lub rosyjski car Aleksander I, który bardzo podziwiał zamkową obórę i słynną hodowlę owiec rasy merynos. Jednak najbardziej związana z zamkiem jest historia Ludwiga van Beethovena, który właśnie tutaj skomponował swoją Apassionatę. Mówią, że gdy pokłócił się z księciem Lichnowskim, uciekł do swojego przyjaciela w Opawie, a pukanie do jego drzwi było mu inspiracją do stworzenia słynnego motywu z jego symfonii nr. 5 - Symfonii Losu.

A co byście powiedzieli na spacer rodną wioską innego wielkiego kompozytora - Leoša Janáčka? Za historią tego geniusza muzycznego udajcie się do miejscowości Hukvaldy, gdzie można odwiedzić nie tylko jego rodzinny dom, ale także największe ruiny zamku na Morawach z przyległą zagrodą z danielami i lisiczką Chytruską. Tak, czytacie poprawnie. Już kilkadziesiąt lat tu na cześć Janáčka siedzi na kamieniu jej posąg z brązu. Ale Lisiczkę Chytruskę można spotkać także w Ostrawie, a to w ramionach samego kompozytora. Posąg naturalnej wielkości z brązu symbolizuje bliskie połączenie Janáčka z Ostrawą, gdzie również zakończył swoją życiową podróż.

Ostrawa i osobowości - to rozdział sam w sobie... Na przemysłową historię miasta miała znaczący wpływ Rodzina Rothschildów, której członek Salomon M. Rothschild był właścicielem dawnej huty Vítkovice (dzisiejsze Dolní

Vítkovice - na świecie unikalny obszar przemysłowy). Kto nie znałby przynajmniej niektórych piosenek z pióra Ostrawaków - Jaromíra Nohavicy czy Richarda Krajčy? A co dopiero niesamowite zapisy do historii sportu miejscowych rodaków Ivana Lendla lub Karela Lopraisa, wielokrotnego zwycięzcy Rajdu Dakar, który wygrał z Tatrą? Mimochodem, i ten pojazd można zobaczyć w Muzeum Technicznym Tatra w Kopřivnici, które obejmuje też niesamowitą wystawę o miejscowym rodakowi, zwycięzcy olimpijskim Emilu Zátopku...

Przyjdzie odwiedzić miejsca, które są warte uwagi nie tylko dlatego, że są częścią życia osobowości, które - na swój sposób - wpłynęły na bieg wydarzeń i zostały trwale zarejestrowane nie tylko w czeskiej historii. Wydadacie się śladami wielkich osobowości i zobaczycie, jak barwne są Morawy i Północne Morawy.

PROPOZYCJA WYCIECZKI: MIKROREGION ŚLĄSKA HARTA

Macie ochotę na wycieczkę nad morze? Nie trzeba dużo ze sobą pakować i można planować tylko weekend... Że nie opłaca wam się jechać tak daleko tylko na kilka dni? Ale tak - bo mamy na myśli Morze Jesionickie, jak się przeżywa najmłodszej zaporze w Republice Czeskiej - Śląskiej Hartie.

Poznać jej piękna i okoliczne atrakcje - a jest ich niewiele - można pieszo, rowerem lub z pokładem statku. Jeśli wolicie patrzeć na krajobraz z poziomu „morza”, macie kilka bardzo interesujących opcji. Największym romantyzmem można się cieszyć na pokładzie drewnianej żaglówki Santa Maria, która jak by była

wycięta z czasów Krzysztofa Kolumba. Równie mocne doświadczenie przeżyjecie podczas rejsu nowiutką wielkopojemnościową łodzią Harta lub w łódce elektrycznej, a jeśli chcecie polegać na własne siły, wybierzcie jeden z rowerów wodnych, które można wypożyczyć w kilku miejscach wokół całej zapory! Jeśli wolicie poznawać okolicę z siodła rowerowego, znajdziecie się tutaj w swoim elemencie. Przepiękne widoki na powierzchnię wody w regionie wygasłych wulkanów, który jest otoczonych grzbietami Jesionika Grubego, zapierają dech w piersiach. I że nie jesteście sprawnymi rowerzystami? Nie szkodzi!

W Leskovicu nad Moravicą można wypożyczyć rower elektryczny! Lokalne szlaki rowerowe i turystyczne oprowadzą was wokół całej zapory i przywiodą was na przykład do najstarszego miasta w Czechach - Bruntálu. Jego wizytę można połączyć z zwiedzeniem miejscowego zamku, odpoczynkiem w wielkim centrum wellnessowym lub spacerem po wulkanie Uhlířský vrch, na szczycie którego stoi mały kościół barokowy i przy jego stopach jest opuszczony kamieniołom tufu. Szlak wije się również przez Mezínę, gdzie na pewno zaimponuje wam wulkan Venus i pamiątka przyrodnicza Strumień Lawowy,

a także kamienna przełęcz w kierunku Razovej, która w 1998 r. stała się sceną wielkiego filmu Joanna z Arku. Tutaj koniecznie trzeba odwiedzić chronionego obszaru Razovské tufity i o trochę dalej wapienny piec z 1912 roku. Po drugiej stronie zapory, niedaleko miejscowości Roudný, gdzie można się dostać z Razovej promem Rouza, można wspiąć się na wulkan Mały i Velký Roudný. Na tym wyższym z pewnością zdołacie schody wieży widokowej, która zaoferuje wam zapierający dech w piersiach widok na grzbiet Jesionika Grubego, obszary Krnova i Opawy, Beskidy i Góry Oderskie. Więcej informacji o aktywno-

ści wulkanicznej i historii mikroregionu można uzyskać na wielu szlakach przyrodniczych.

Śląska Harta jest także rajem dla wędkarzy, żeglarzy i miłośników smoczyc łodzi. Każdego roku w lecie odbywa się tu największy wyścig smoczyc łodzi w Regionie Morawsko-śląskim! Równie ciekawym wydarzeniem, tym razem dla miłośników jazdy na rowerze, jest legendarny wyścig Slezská Harta Superior Bike Marathon biegnący wokół całego zbiornika.

Nie wahajcie się więc odkryć piękna mikroregionu Śląska Harta, który oferuje coś dla każdego!

PROPOZYCJA WYCIECZKI: SZLAK ROWEROWY OLZA

Dajcie się oczarować niezwykłym urokiem Śląska Cieszyńskiego - rzadko znaleźli byście tyle kontrastów, ile właśnie tutaj. Na południu jest to malownicza przyroda Beskidów, gdzie do dziś zachowały się drewniane domki i kościoły, folklor i niepowtarzalny dialekt gorolski. Natomiast północ jest pod wpływem przemysłu i wydobywania węgla i jest przepleciona ślepymi ramionami Odry i systemami stawowymi. Zapoznajcie się z tym regionem poprzez rzekę Olzę, wzdłuż której z najbardziej na wschód wysuniętej miejscowości Czech - Bukovce biegnie ścieżka rowerowa nr 10 przez cały region aż do Bogumina.

Już sam początek „wyprawy”, kiedy rozjedziecie się doliną, która z jednej strony chroniona jest Beskidem Śląskim i z drugiej Morawsko-śląskim, zupełnie was oczaruje. Zacząć można spacerkiem po szlaku naukowym wzdłuż skraju rezerwatu przyrodniczego Bukovec Olecky aż do najdalej na wschód wysuniętego punktu Czech. Od Bukovca trasa rowerowa wije się przez najbardziej wschodnie miasto kraju Jablůnkow, gdzie można zwiedzić w świecie niezrównane Muzeum Biblii lub obeznać się z kulturą gorolską w Muzeum Cieszyńskim. Z Jablůnkowa szlak poprowadzi was przez Hrádek aż do Bystřicy, której klejnotem jest drewniany Kościół Podwyższenia Krzyża Świętego. Kilka kilometrów dalej znajdziecie się w Vendryni, gdzie na pewno udajcie się aż do pieców wapiennych z pierwszej połowy XIX wieku. Stamtąd trasa poprowadzi was przez Trzyniec do Czeskiego Cieszyna, gdzie Olza stanowi naturalną granicę

między Czechami a Polską. Do sąsiadów da się łatwo dotrzeć za pomocą jednego z kilku mostów i połączyć ich zwiedzanie z wycieczką po Wzgórzu Zamkowym z rotundą, wieżą gotycką i niesamowitym widokiem na całe miasto. Z Czeskiego Cieszyna kontynuujcie aż do zamku i wieży zabytkowej w Kocobędzi (Chotěbuz), gdzie szlak nr 10 łączy się ze szlakiem nr 6100, po którym dostaniecie się aż do Domu Rybnego (Rybí dům). Tutaj możecie spróbować niektóre ze specjalów rybnych lub urozmaicić sobie wycieczkę wizytą

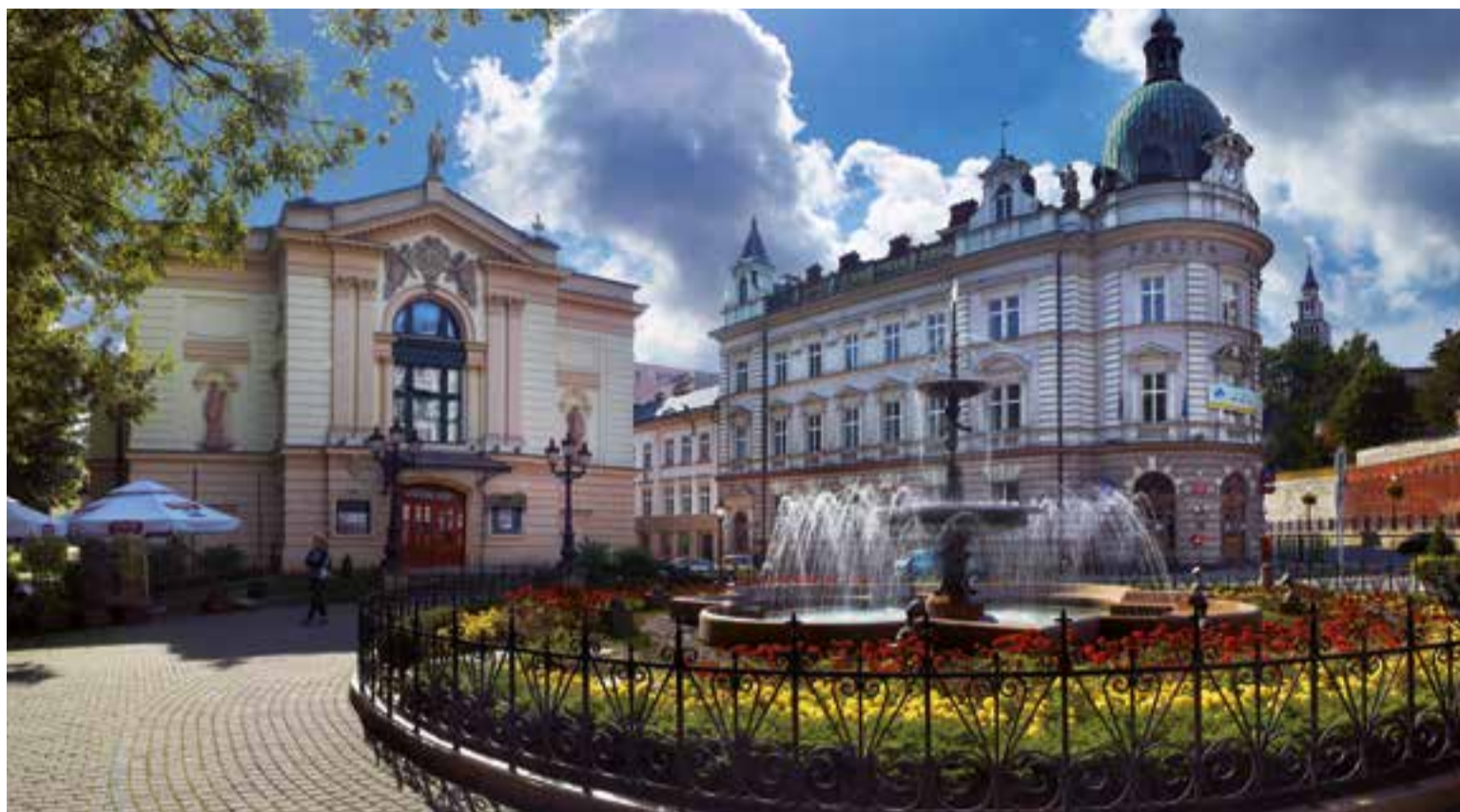
gigantycznych akwariów, w których poczujecie się jak nurki. Napewno nie zapomnijcie odwiedzić sąsiedni Archeopark Kocobědz (Chotěbuz) - Podobora. Górka, na której Archeopark się znajduje, jest jednym z najważniejszych stanowisk archeologicznych w kraju! W miejscu tym żyli ludzie już w czasach prehistorycznych, a w VIII wieku Słowianie zbudowali tu ufortyfikowaną osadę, którą przypomina nam i lokalna interaktywna ekspozycja. Z Kocobědzi dalej udajcie się do Luk nad Olzą i dołączcie do trasy ro-

werowej nr 6257 prowadzącej wokół obszaru stawów aż do Karwiny. Najpierw dotrzecie do Uzdrowiska Darków otoczonego parkiem zamkowym i uzdrowiskowym - oba są zdecydowanie warte przejażdżki lub spaceru. Częścią parku zamkowego, zwanego też parkiem Boženy Němcovej, jest między innymi zagroda z danielami i kompleks Loděnice, który powstał ze ślepego ramienia Odry. Można go zwiedzić na wynajętej łódce... Klejnotem Karwiny jest rynek historyczny z uroczym zamkiem empirowym. Po jego wizycie

można kontynuować aż do Bogumina, do zbiegu Olzy z Odram, gdzie można zakończyć wycieczkę zwiedzeniem fortu dal piechoty Na trati (Na linii kolejowej), która jest częścią Technotras.

Rada: Szlak rowerowy o długości około 80 kilometrów można łatwo zdołać i na rowerze elektrycznym - sieć stacji wynajmu i ładowania rozprzestrzenia się po całym regionie Morawsko-śląskim. Elektrorowery można pożytyć na przykład w miejscowościach Bukovec lub Trzyniec.

BIELSKO-BIAŁA

Bielsko-Biała jest urokliwym miastem położonym u stóp Beskidów. Jako miasto o tej nazwie istnieje dopiero od 1951 roku, kiedy to połączono dwie odrębne miejscowości: Bielsko i Białą.

Najbardziej urokliwą część Bielsko-Białej tworzy stary rynek wraz z przyległymi ulicami. Jego kształt nie zmienił się od XII stulecia – jak niegdyś na plac prowadzą brukowane zaułki. Latem na Starym Rynku rozstawiają się kawiarniane stoliki, gdzie można przysiąść na dobrej kawie, a potem odwiedzić monumentalną katedrę św. Mikołaja lub zamek Sułkowskich. Na poznanie miasta warto przeznaczyć trochę czasu. Centrum kryje wiele malowniczych zakątków, na które najłatwiej się natknąć podczas spaceru.

W punkcie informacji turystycznej w Bielsku-Białej znajdującym się na Placu Ratuszowym można wypożyczyć audioprzewodnik ze specjalnie przygotowaną audiowycieczką po Bielsku-Białej – dostępna również w języku czeskim. Spacer z wirtualnym przewodnikiem trwa ok. 1,5 godz. 📍

BESKIDY Z LOTU PTAKA

Loty szybowcem i na paralotni cieszą się coraz większą popularnością, także wśród amatorów. Miejscem, które od lat przyciąga szybowców i paralotniarzy, jest góra Żar.

Niemal codziennie można tu zobaczyć bezszelestnie sunące po niebie szybowce i skrzydła paralotni bujające się łagodnie w powietrzu. Loty widokowe szybowcem organizuje tu słynna Górską Szkoła Szybowcowa (www.gli-dezar.com), której siedziba znajduje się nieco poniżej dolnej stacji kolejki na górę Żar. Szybowiec jest holowany na odpowiednią wysokość samolotem, a później można się już cieszyć ciszą oraz niezwykłą panoramą Kotliny Żywieckiej. Mekką paralotniarzy jest także Skrzyczne, najwyższy szczyt Beskidu Śląskiego. Rozgrywane są tu m.in. Parolotniowe Mistrzostwa Polski oraz zawody Polskiej Ligi Parolotniowej. Podczas tych imprez można wykonać lot w tandemie z doświadczonym paralotniarzem i podziwiać z góry piękno beskidzkiej krainy. Szkoły i centra parolotniowe przez cały rok przy sprzyjających warunkach pogodowych mają w ofercie loty tandemowe ze Skrzycznego 📍

STUDIO FILMÓW RYSUNKOWYCH

Jednym z kultowych miejsc w Bielsku - Białej jest Studio Filmów Rysunkowych, gdzie powstały najsłynniejsze polskie kreskówki - Bolek i Lolek oraz Reksio.

W trakcie zwiedzania Studia Filmów Rysunkowych dowiemy się, dlaczego Bolek i Lolek mają tylko cztery palce u dłoni, jak dawniej, gdy nie było jeszcze komputerów, rysowało się animowane postacie i jak je kolorowano, będzie też trochę o dźwięku, a na koniec projekcja kreskówek.

www.sfr.com.pl 📍

ETNOPARK – ŻYWIECKI PARK ETNOGRAFICZNY W ŚLEMIENIU

Beskidy to tereny o bardzo bogatym folklorze.

Tradycyjne drewniane budownictwo, które zanika ze wsi w zastraszającym tempie zastępowane przez nowe, murowane obiekty, zobaczyć na szczęście można w skansenach. Etnopark w Ślemieniu to najmłodszy skansen w Polsce, otwarty został w 2012 roku. Zgromadzono w nim perełki architektury Beskidu Żywieckiego m. in. zrębowy bielony budynek dawnej szkoły z ładnym gankiem, kompletną starą zagrodę, unikatowy spichlerzyk –

jeden z niewielu takich obiektów zachowanych na Żywiecczyźnie, chałupę kowala z wyposażeniem typowym dla domu średnio-zamożnego gospodarza czy niezwyklej dom ze snycerką w stylu alpejskim. W tutejsze budynki tchnięto życie – z pietyzmem odtworzono wystrój wnętrz i urządzono w nich ekspozycje obrazujące wszelkie aspekty życia górali. Klimat skansenu tworzą również piwniczki, przydrożne krzyże i kapliczki.

www.etnopark.pl 📍

JAZDA ROWEREM GÓRSKIM PO ŚLĄSKU CIESZYŃSKIM

Łagodne pasmo Beskidu Cieszyńskiego, jedyne w swoim rodzaju podgórskie wioski z zachowanymi wątkami architektury ludowej i tutejszy folklor. Obszar Śląska Cieszyńskiego to cudowny kawałek naszego kraju, który dzięki swojej różnorodności i charakterystyce należy do wyszukiwanych celów podróży. Zapraszamy więc do odwiedzenia obszaru, w którym zakorzeniły się tradycje kilku narodów, i który opiewa bogactwem kulturowym i przyrodniczym.

Śląsk Cieszyński znajduje się w obszarze przygranicznym północno-wschodniej części Moraw Północnych i Śląska. Dzięki swojemu położeniu obserwujemy tu wzajemne przenikanie narodów i kultur, które ma miejsce od dawnych czasów po dzień dzisiejszy. Jedno miejsce a trzy narody. Bogactwo kulturowe i tradycje, ale zwłaszcza skarb natury - Beskid Cieszyński, to wątki, dla których warto nas odwiedzić.

Beskid Cieszyński odwiedza coraz więcej osób a odkrywanie tajemnic

Beskidu Cieszyńskiego z siódła roweru staje się tradycją. Przez cały obszar prowadzi wiele rowerowych tras turystycznych. Turyści coraz częściej łączą aktywny wypoczynek z poznawaniem atrakcji i tutejszego bogactwa kulturowego i przyrodniczego. Znaczną grupę stanowią aktywni sportowcy i miłośnicy rowerów górskich. Specjalnie dla nich przygotowano trasy rowerowe o różnym stopniu trudności. Trasy, które będą testem Waszych umiejętności, sprawności fizycznej i determinacji. Góry oferują też okoliczną, piękną przyrodę i zapierające dech w piersiach widoki panoramiczne.

Bardzo dobrym towarzyszem w odkrywaniu tajemnic Beskidu Cieszyńskiego na rowerze, jest portal internetowy MTB Beskydy, należący do największych portali rowerowych skierowanych na rowery górskie w Beskidach. Pragniecie spędzić dzień z rodziną na sportowo, albo mocno pedałować i sprawdzić swoją sprawność fizyczną? Nie ważne, jaki rodzaj wycieczki wybieriecie, macie możliwość

wyboru tras o różnym stopniu trudności. Każda trasa obejmuje szczegółowy opis, długość, stopień trudności, różnicę poziomów, ale też wypis atrakcji, które możecie odwiedzić w podróży. Wszystkie trasy można pobrać w formacie GPX do waszej nawigacji lub smartphona i tym samym mieć je stale przy sobie.

Jaworowy – Ostry, to są moje siostry, tak śpiewał bard Jarek Nohavica. Wzrastające zainteresowanie szczytami jest uzasadnione. Te góry stworzone są bowiem nie tylko do uprawiania turystyki, ale są też ulubione przez miłośników MTB. Udajmy się więc razem w trasę, na przykład „Z Tyry na Ostry i Jaworowy”

Podążamy z pięknej doliny wioski Tyra wokół góry Ostry, do schroniska górskiego Kozinec a dalej do schroniska Ostry. W schronisku można posilić się. Do dyspozycji są podstawowe narzędzia do naprawy roweru. Podróż można kontynuować do schroniska Jaworový, skąd roztaczają się cudowne widoki na miasto Trinec i Beskid Śląski.

Długość trasy wynosi 32 km, różnica wzniesień 1381 m. Poznać jak bezlitosny i trudny, ale zarazem piękny może być Beskid Cieszyński. 📍

PRZEZ TRZY PAŃSTWA, NA TRZY PIWA... W OKOLICY TROJMEZI

Może znacie wioskę Hřava, leżącą na najbardziej wschodniej części Czech na Śląsku Cieszyńskim. W rejonie Hřavy znajduje się między innymi TROJMEZÍ, miejsce, gdzie spotykają się granice Czech, Słowacji i Polski. A właśnie na wycieczkę po Trojmezí chcemy was zaprosić.

Trojmezí, Śląsk Cieszyński

Idealne jest dojechać do Hřavy autobusem, w połączeniu z pociągiem do Mostów w Jablunkova. Ale oczywiście można i samochodem. Jednak dalej już trzeba piechotą.

Most w Trojmezí

Po żółtym szlaku turystycznym wzdanie się na dół w kierunku Trojmezí. Przy drogowym „Nad Čiernym”, już na granicy czesko-słowackiej, zdecydowanie, czy chcecie odwiedzić sam punkt trójgraniczny, czy kontynuować zielonym szlakiem turystycznym do Čierneho. Możliwa jest również kontynuacja żółtym szlakiem do Trojmezí, tam przejść przez strumień na Słowację i podążać niebieskim szlakiem w prawo do Čierneho.

W każdym razie przejdziemy pod najwyższym mostem autostradowym w Europie Środkowej o wysokości 81 m, który w miarę zmodyfikował otaczającą panoramę. Most o długości 591 m tworzy ciągła struktura złożona z dzie-

więciu pól o rozmiarach od 30 do 92 m. Konstrukcja nośna składa się z belki komorowej o zmiennej wysokości od 2,70 do 5,00 m odlewanego betonu.

Jeśli macie chęć na piwo, udajcie się do centrum Čierneho do pubu z nazwą „Šenk u Flora”, gdzie mają w beczce lokalne piwo Čierňan. Następnie kontynuujcie dalej drogą w kierunku Skalité (niecały kilometr), a obok Expressa U Grochála skróćcie z głównej drogi w lewo, gdzie po około 150 metrach natkniecie się na drogowy szlaków turystycznych „Čierne - Polesie”. Następnie żółtym szlakiem w prawo, ponownie pod autostradą D3 aż do granicy z Polską. Żółty szlak turystyczny wykorzystuje nowo wybudowaną, niedawno otwartą wąską drogę asfaltową.

Już na polskiej stronie powstał ciekawy, luksusowo wyposażony „odpoczynek”, którego oświetlenie wykorzystuje albo energię słoneczną, albo wiatr. Można tu także prosto dotrzeć niebieskim szlakiem z Trojmezí, gdzie po drodze da się znaleźć pozostałości dawnych fortyfikacji, które kiedyś były częścią rozległego systemu należącego do Jablunkovskich Šancí. Od tych wielkich szarńc prowadziła na wschód i zachód strefa mniejszych fortyfikacji (Bařiny, Gírová, Hřava, Bukovec - Kempa, Javořinka, Koniaków, Čierne...).

Między jednolitymi szarńcami zaczęły się około 1830 r. budować bok-

sy strażnicze, tak zwane „czartaki”. Na przejściach granicznych funkcjonowały urzędy celne, tzw. „třicatky”. „Čartaky” i „třicatky” działały aż do 1848 roku. Na Valach stawały znaczeniem i rozmiarem drugie największe szarńce na granicy - małe szarńce. W przypadku wykorzystania tego niebieskiego szlaku jednak nie spróbujcie Čierňana.

Na terenie Polski kontynuujcie czarnym szlakiem turystycznym, po około

100 metrach natkniecie się na zielony (po lewej), który doprowadzi was do Jaworzynki na tzw. Trzycatek. W pubie Dragon mają dziś już Tyskie, ale jeszcze niedawno Brackie piwo, pochodzące z jednego z najstarszych polskich browarów, który został zbudowany w Cieszynie w 1846 roku.

Z powrotem do Hřavy wróćcie podążając żółtym szlakiem na górę około kościoła. Nie zapomnijcie jednak

zatrzymać się na początku Hřavy na Hřavské piwo beczkowe w pubie Na Vyhřídce, gdzie można wraz podziwiać widoki nie tylko na ten najwyższy most autostradowy w Europie Środkowej, na okoliczne wzgórza i góry, ale także na prawie całą trasę naszej podróży.

Cała wycieczka ma około 10 kilometrów długości i można ją z łatwością pokonać pieszo w ciągu pół dnia wraz z degustacjami. 📍

ŚLĄSK CIESZYŃSKI OD WIOSNY DO JESIENI

Obszar turystyczny Śląsk Cieszyński położony jest w przygranicznym obszarze Moraw Północnych oraz Śląska, dzięki temu spotkamy tutaj przenikanie kultury, narodowości, które przetrwało do dziś.

Czarujący i różnorodny kąt naszego kraju wyszukiwany jest dla swego dziedzictwa kulturalnego i tradycji, ale też dla swoich malowniczych gór i spokojnych dolin Beskidu Cieszyńskiego. Zapraszamy do odwiedzin i zasmakowania wszystkiego, co ten piękny kawałek Czech, położony na polsko-czesko-słowackiej granicy ma do zaoferowania.

Odkryjcie piękno Beskidu Cieszyńskiego. Przez obszar prowadzi wiele tras turystycznych oraz tras rowero-

wych. Obszar dogodny zarówno dla pieszych wycieczek, jak dla rekreacyjnych rowerzystów, ale też nałogowych zapaleńców sportu. Jakkolwiek zdecydowanie się na krótką rodzinną wycieczkę, czy dłuższą trasę po grzebiach, od schroniska do schroniska, Beskid Cieszyński zawsze będzie dla Was przyjazny. Możecie udać się na przykład śladami rycerzy na legendarną górę Czantorię. O ile zostaniecie Wam resztką sił, możecie wspiąć się 118 schodami na tutejszą wieżę widokową. Ujrzyście piękne widoki na krajiny trzech państw – Polski, Czech i Słowacji.

Zasmakujcie adrenaliny i aktywnego wypoczynku. Lubicie poczuć adrenalinę? Zachęcamy do zwiedzenia góry Jaworový Vrch. Ten jeden z najbardziej

znaczących ośrodków turystyki jest zarazem ośrodkiem paralotniowym. Proponujemy więc ujrzeć naszą malowniczą krainę z lotu ptaka. Jeżeli lubicie jednak bardziej spokojną zabawę, możecie aktywnie odpocząć w niektórych z tutejszych ośrodków golfowych, na przykład w Ropicu. Pole golfowe należy do TOP 10 pól golfowych w Czechach.

Oddajcie się relaksowi. Obszar Śląska Cieszyńskiego wprost zachęca do relaksu i zacerpnienia energii. Czy wypróbowaliście już jak wielką moc posiada wodór molekularny? O ile nie, to zapraszamy do odwiedzenia hotelu Excelsior w wiosce Dolní Lomná. Procedury w połączeniu z magiczną mocą okolicznej przyrody zapewnią Wam, że poczujecie się jak nowo narodzi-

ni. A jeżeli macie problemy zdrowotne czy zespół stanów pourazowych? Profesjonalny zespół ośrodka uzdrowiskowego „Lázně Darkov” w mieście Karviná, będzie wam do pomocy podczas pobytów rekonwalescencyjnych. Pragniecie cofnąć się w czasie? Udajcie się do wioski Komorní Lhotka, aby przeżyć niecodzienną przygodę w łaźniach ziołowych, działających już w od roku 1860. Docenicie pozytywny wpływ ziołowych kąpiel na zdrowie.

Zaczerpnijcie folkloru i tradycji. Tutejszy folklor i utrzymywane tradycje to powód, dla którego Śląsk Cieszyński jest wyszukiwanym celem turystycznym. Typowym obszarem jest obszar Ziemi Jabłonkowskiej zwany Góralią. Góralskie zwyczaje, tradycje i folklor

można co roku obejrzeć na różnych przeglądach festiwalach. Do najbardziej znanego należy „Góralski Święto”.

Skosztujcie regionalnych specjałów. Jeszcze nie jedliście placków na blasze? Regionalne specjały koniecznie trzeba spróbować. Czekać już na Was regionalne piwo w gminie Hřava, czy tradycyjny miód pitny. Wyśmienite wyroby mleczne oferuje Farma Pod Filipką.

Zadowolcie swoje dzieci. Ścieżka Maugliego w mieście Bohumín, Dom rybny w parku archeologii w wiosce Chotěbuz, czy zamek wraz przyległym parkiem i małymi łódkami w mieście Karviná. Wyżej wymienione atrakcje to tylko znikoma część z wielu atrakcji Śląska Cieszyńskiego, z których na pewno będą się cieszyć wasze dzieci. 📍

TURYSTYKA AKTYWNA - LATEM

W góry

Na Śląsku Cieszyńskim atrakcje oraz możliwości do wypoczynku znajdują także osoby, których nie interesuje historia, które chcą po prostu odpocząć i świetnie się bawić. Dla osób aktywnych, prowadzących sportowy tryb życia Śląsk Cieszyński oferuje wiele atrakcji. Jedną z nich jest żeglarsstwo na Jeziorze Goczałkowickim. Od czasu do czasu na jeziorze organizowane są regaty. Bez problemu można uprawiać wędkarstwo. Co roku jezioro jest zarybiane gatunkami drapieżnymi - szczupakiem, sandaczem czy węgorzem.

Z racji górzystego terenu, nie może zabraknąć takich aktywności jak turystyka górską. Śląsk Cieszyński obfituje w różnorodne formy górskie, które mogą każdego zachwycić swoją wyjątkowością, pięknem i majestatem. Jednym z takich przykładów może być Czantoria która znajduje się w Ustroniu. Wiele wznósz wraz z szlakami, które dostosowane są dla każdego turysty znajduje się między innymi w Goleszowie. Przykładowo, Góra Chełm, która osiąga wysokość 464 m n.p.m. i jest jednym z ulubionych miejsc wśród paralotniarzy odwiedzających te okolice. Z wierzchołka można podziwiać rozległe widoki na Pogórze Cieszyńskie. Następnym przykładem może być Równica (Ustroń), Stożek i Barania Góra (Wisła), Błatnia (Brenna), Przełęcz Kubalonka czy też cały obszar

Trójwsi Beskidzkiej, która jest idealnie dostosowana do tego typu turystyki.

Paralotniarstwo

Dla osób, które potrzebują większych wrażeń i dawki adrenaliny, Śląsk Cieszyński może zaoferować loty na paralotni. Sport ten jest bardzo popularny na tym obszarze w okresie letnim. Przy dobrej pogodzie i wiatrach można dość często spotkać paralotniarzy. Najczęściej początek ich podróży zaczyna się w Goleszowie i jego okolicach (Góra Chełm, Mała Czantoria). Podczas takiego lotu można podziwiać piękne widoki oraz krajobraz, które naprawdę zapierają dech w piersiach.

Nordic walking

Ostatnimi czasami jest to jedna z najpopularniejszych form spędzania wolnego czasu na powietrzu. Zachęca tym, że łączy przyjemne z pożytecznym: można połączyć zwiedzanie lub podziwianie pięknych widoków w Beskidzie Śląskim, Cieszyńskim, Skoczowie, Strumieniu i okolicach razem z ćwiczeniami oraz aktywnym sposobem spędzania wolnego czasu. Specjalne trasy do Nordic Walking znajdują się między innymi w Brennej, Istebnej czy Skoczowie, co utwierdza w przekonaniu, że ta forma spędzania czasu jest już bardzo istotnym elementem dla turystyki aktywnej Śląska Cieszyńskiego.

Na rowerze

Śląsk Cieszyński, Jastrzębie-Zdrój i Godów obfitują w różnorodne, pod względem trudności oraz tematyki, transgraniczne trasy rowerowe, szczegółowo opisane na stronie www.infotur.olza.pl. Trasy przygotowane są profesjonalnie, ukazując najciekawsze miejsca regionu. Z niektórymi z nich warto zapoznać się już teraz.

Wiślana trasa rowerowa

(Wisła - Ustroń - Skoczów - Ochaby Wielkie - Drogomyśl)

Podczas wycieczki rowerowej po tym szlaku możliwe jest poznanie rowerem najciekawszych miejsc Wisły, Ustronia, Skoczowa, Ochaby Wielkiej i Drogomyśla, położonych nad najdłuższą polską rzeką lub w jej bezpośredniej bliskości. Łączący w sobie wiele walorów rekreacyjnych i krajoznawczych.

Cała trasa (do granicy z Małopolską) powinna zająć około 2 dni niezbyt wymagającej, wręcz rekreacyjnej jazdy.

Szlak myślistwa

(Pruchna - Drogomyśl - Zabłocie - Frelichów - Rykalec - Zarzeczce - Żabiniac - Zamachy)

Szlak ten pozwala na poznanie rowerem miejsc o szczególnych walorach przyrodniczych i krajoznawczych, które znajdują się na terenie gmin: Strumień i Chybie, w mikroregionie tzw. Żabiego Kraju, w pobliżu Jeziora Goczałkowickiego.

Trasa jest dość krótka i można ją objechać w ciągu jednego dnia. Jest też bardzo mało wymagająca.

Szlak zamków nad Piotrówką

(Kończyce Wielkie - Kończyce Małe - Zebrzydowice - Markłowice Górne - Dolne Markłowice - Prstná - Petrovice u Karviné - Skrbeňsko - Gołkowice)

Trasa nawiązuje do polsko-czeskiej ścieżki dziedzictwa kulturowego. Uwzględnia poznanie rowerem najciekawszych miejsc na terenie gmin: Hażlach, Zebrzydowice, Petrovice u Karviné oraz Godów, łącząc w sobie wiele walorów rekreacyjnych i krajoznawczych miejscowości, znajdujących się - w znacznej części - w malowniczej dolinie przygranicznej rzeki Piotrówki.

Trasa ma charakter jednodniowej transgranicznej wycieczki rowerowej o bardzo łatwej skali trudności.

Żelazny Szlak Rowerowy

Jest to szlak rowerowy znajdujący się na polsko-czeskim pograniczu, który mierzy dzisiaj już prawie 45 km długości. Szlak, w dużej części biegnący komfortową ścieżką rowerową, przebiega przez tereny gmin Godów, Zebrzydowice, Piotrowice koło Karwiny oraz miast Karwina i Jastrzębie-Zdrój. Szlak przebiega częściowo po dawnych, już nie używanych liniach kolejowych, które biegły przez ten właśnie mikroregion. W jego bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się liczne atrakcje turystyczne, np. zabytkowy pałac Frysztat w Karwinie, dawna uzdrowiskowa dzielnica Jastrzębia-Zdroju czy drewniany kościół św. Anny w Gołkowicach. Na szlaku już teraz znajduje się 5 punktów odpoczynkowych dla turystów rowerowych.

Trasa jest wciąż nowością, a aktualnie trwają intensywne prace nad jej rozbudową o kolejne kilometry atrakcyjnych ścieżek dla rowerzystów.

ZAPRASZAMY NA IMPREZY!

Tydzień Kultury Beskidzkiej na początku powstawania był nazywany „Świętem Gór”. Pierwsza edycja tego wydarzenia odbyła się w 1935 roku w Zakopanem. Głównym celem imprezy było kultywowanie tradycji. Niestety z powodu wysokich kosztów, impreza w Zakopanem została zamknięta, ale udało się wznowić jej kontynuację w roku 1937 w Wiśle. I tak zresztą jest do dziś. Tydzień Kultury Beskidzkiej odbywa się na przełomie lipca i sierpnia i ma swoją 50-letnią historię, podczas której przechodził różne metamorfozy. Impreza trwa 9 dni, w czasie których można podziwiać zespoły folklorystyczne, głównie góralskie, ale też z innych regionów Polski, Europy i całego świata.

Kino na granicy to festiwal filmowy, który odbywa się corocznie w Cieszynie i w Czeskim Cieszynie od

1999 roku. Jest to największy przegląd filmów z Polski, Czech i Słowacji. To jedyne wydarzenie filmowe, które już od ponad dwóch dekad odbywa się w „jednym mieście”, ale po dwóch stronach granicy. Miasto podzielone rzeką Olzą łączy most Przyjaźni symbolizując jednocześnie ideę festiwalu. Od samego początku, czyli od 1999 roku celem Kina na Granicy jest wzajemne promowanie kina środkowoeuropejskiego po obu stronach granicy. Projekcją filmowym towarzyszą koncerty, wystawy, dyskusje i spotkania z twórcami oraz warsztaty. Bogaty i oryginalny program Przeglądu oraz niepowtarzalny klimat festiwalu zaskarbił serca tysięcy fanów i został doceniony przez środowisko filmowe.

Raz w roku, celowo, mieszkańcy miast Cieszyna i Czeskiego Cieszyna,

spotykają się na Moście Przyjaźni. Tak rozpoczyna się **Święto Trzech Braci**, które w tym „dwumieście” gości od 1991 roku. Impreza zawsze przypada w czerwcu i niezmiennie przyciąga uwagę nie tylko mieszkańców, ale również regionu i przybyłych turystów. Jak co roku ulicami obu miast wędrują barwne korowody, na gości czekają wystawy, aukcje, konkursy, kiermasze handlowe i wiele innych atrakcji. Program wydarzenia przygotowany jest z myślą o odbiorcach w każdym wieku. Każdy znajdzie tu coś dla siebie. Święto Trzech Braci to jedna z największych imprez w Cieszynie i w Czeskim Cieszynie, a nawiązuje do legendy dotyczącej początków założenia miasta w 810 roku, kiedy to Trzej Bracia króla Leszka III: Bolko, Leszko i Cieszeko po długiej podróży, powrócili

do ojcowskiego grodu i pełni radości z ponownego spotkania założone miasto nazwali Cieszynem, a w miejscu pamiątkowego spotkania postawiono

Studnię Trzech Braci – jedną z najbar dziej znanych Studni, którą co roku podziwiają tysiące turystów.

ATRAKCJE, KTÓRY KAŻDY POWINIEN ZOBACZYĆ BĘDĄC NA ŚLĄSKU CIESZYŃSKIM

Tereny Śląska Cieszyńskiego to region niezliczonych atrakcji zarówno tych, które mają swój rys historyczny jak i tych, które tu swoje miejsce mają od niedawna. Postaramy się w tym i kolejnych wydania Gazety zaprezentować Państwu wybrane z nich.

Czantoria robi niesamowite wrażenie na wszystkich, którzy są spragnieni nie tylko widoków ale również innych atrakcji. Podobać może się sokolarnia z mnóstwem ilości gatunków ptaków lub tor saneczkowy, przyjazny nawet dla tych, którzy boją się dużych prędkości. Poza tym, jeżeli pójdzie się od górnej stacji wyciągu trochę dalej w kierunku polsko-czeskiej granicy natrafimy na wieżę widokową, z której rozciąga się piękny widok na pogranicze trzech państw: Polski, Czech i Słowacji.

Nieco dalej, dla tych którzy potrzebują atrakcji kulinarnych, znajduje się czeskie schronisko, w którym można spróbować polsko-czeskiej kuchni.

Leśny Park Niespodzianek to nietypowy ogród zoologiczny, gdzie można pooglądać zwierzęta w naturalnym środowisku. Część z nich przechadza się swobodnie po terenie parku i tak możemy obserwować autentyczne zachowania danieli, muflonów czy żubrów.

Ustroń, gdzie znajdują się obie te atrakcje, to jedno z najstarszych miast a zarazem jedyne w mikroregionie miasto uzdrowiskowe. Jest to znakomite miejsce wypadowe na beskidzkie szlaki. To tutaj zaczyna się najdłuższy szlak w polskich górach (ok. 496 km), zwany Głównym Szlakiem Beskidzkim.

Miejscowość swój rozwój zawdzięcza odkrytu tutaj w XVIII wieku rudom żelaza i pierwszej hucie z 1772 roku. Dzięki temu dzisiaj możemy zwiedzić, znajdujące się na Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego, Muzeum Hutnictwa i Kuźnictwa, a także skorzystać z pijalni wód solankowych lub innych leczniczych zabiegów.

Bardzo popularną turystycznie miejscowością jest **Wisła**, która różnorodnością propozycji turystycznych uatrakcyjnia pobyt i wypocznik osobom w każdym wieku i o każdej porze roku. Na szczególną uwagę zasługuje na pewno Zameczek Prezydencki na Zadnim Groniu.

Wszyscy znamy Trójmiasto, ale czy słyszał ktoś o Trójwsi? Beskidzka Trójwiew składa się z Jaworzynki, Ko-

niakowa i Istebnej. Wszystkie trzy są typowymi miejscowościami górskimi, w których do dziś kultywuje się lokalne tradycje.

Ciekawych wrażeń połączonych z poznaniem wyjątkowej artystycznej twórczości dostarcza Koniaków. Miejscowe artystki wykonują tu od lat koronkowe swetry, bluzki, suknie, czepce i obrusy. Szczególną rolę w promocji tej swoistej twórczości pełni dzisiaj Centrum Koronki Koniakowskiej. W Istebnej znajduje się Izba Pamięci Jerzego Kukuczki, a co roku w maju przechodzi tędy Rajd imienia naszego wybitnego himalaisty. Atrakcją Trójwsi są również świerki istebniańskie, osiągające wysokość ponad 50 metrów i żyjące około 160 lat. Więcej szczegółów na temat tych drzew znaleźć można w Muzeum

Świerka Istebniańskiego. W Jaworzynce z kolei znajduje się miejsce zwane Trójstykiem. Zbiegają się tu trzy granice: polska, czeska i słowacka.

„Leśne kościoły”. Pewną tajemnicę beskidzkich lasów stanowią tzw. leśne kościoły. Są to odludnie położone miejsca w Beskidzie Śląskim, w których w czasie kontrreformacji protestanci gromadzili się na potajemne nabożeństwa. Choć takich miejsc było na pewno wiele, do czasów dzisiejszych zachowała się pamięć o dziewięciu z nich (sześć znajduje się po polskiej stronie granicy, trzy – po stronie czeskiej). W samym tylko powiecie cieszyńskim znajdują się trzy leśne kościoły: „Kamień” na Równicy w Ustroniu, Kościół na „Szymkowie” w Wiśle Bukowej i „Spowiedzisko” w Lesznej Górnej.

ZABYTKOWA STACJA KOLEI WĄSKOTOROWEJ W RUDACH

Zabytkowa Stacja Kolei Wąskotorowej w Rudach powinna być obowiązkowym miejscem do odwiedzenia przez dzieci i wszystkich zainteresowanych dawnymi środkami transportu. Nie bez przyczyny jest jedną z największych atrakcji Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego.

Kolej wąskotorowa w Rudach jest pozostałością powstałą ponad 100 lat temu linii kolejowej Gliwice-Racibórz.

Połączenie to służyło do przewozu towaru i osób. Trudno to sobie dziś wyobrazić, ale bywały lata, w których rocznie na tej trasie podróżowało grubo ponad milion pasażerów, nie licząc transportu towarowego. Kolejka przestała funkcjonować w 1991 r. i od tego czasu popadała w ruinę. Na szczęście w Rudach znaleźli się pasjonaci, którzy postanowili zachować choć fragmenty tej historycznej kolejki.

Dzisiaj przyjeżdżając do Rud zobaczyć można m.in. budynek stacji, trzytorową halę lokomotywni, wodną wieżę ciśnień, a także różne lokomotywy i kilkanaście wagonów. Największą jednak atrakcją jest przejazd zabytkowymi wagonikami kolejki dwoma bardzo malowniczymi trasami. Pierwsza z nich prowadzi między stacjami Rudy – Paproc – Rudy trwa około 30 minut. Druga trasa do Stacji i z powrotem

to czas około jednej godziny. Każdy z odwiedzających zwróci też uwagę na bardzo miłą i przyjazną dla dzieci obsługę. Poza przejazdem wagonikami kolejki można spróbować swych sił poruszając się napędzaną ręcznie drezyną.

Właścicielem obiektu jest gmina Kuźnia Raciborska, a zarządza nim Gminny Ośrodek Turystyki i Promocji w Rudach. Kolejka kursuje sezonowo,

natomiast stacja w Rudach otwarta jest dla zwiedzających cały rok. Poza atrakcjami związanymi z kolejnictwem znajduje się tu również dziecięcy park liniowy oraz punkt gastronomiczny. Dodatkowa, atrakcyjna oferta dostępna jest dla zorganizowanych grup.

Szczegółowe i bieżące informacje można uzyskać na stronie www.kolejkarudy.pl

PARK KRAJOBRAZOWY CYSTERSKIE KOMPOZYCJE KRAJOBRAZOWE RUD WIELKICH

Górny Śląsk kojarzy się prawie wszystkim z kopalniami, hutami i przemysłowym krajobrazem. Mało kto jednak wie, że ok. 30% powierzchni województwa śląskiego zajmują obszary leśne. Jednym z takich obszarów jest – położony w zachodniej części województwa śląskiego – park krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich.

Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich powstał w 1993 r. Obejmuje tereny od Odry na zachodzie po Orzesze i Woszczycę na wschodzie oraz od rzeki Bierawki na północy po Rybnik na południu i zajmuje obszar prawie 500 km². Ochroną prawną objęto w nim zwarte połacie lasów, łąki i nieużytki

towarzystwo gęstej sieci rzecznej, a także bardzo popularne stawy rybne oraz inne elementy przestrzenne, bezpośrednio lub pośrednio związane z zapoczątkowaną tu 750 lat temu działalnością Cystersów. Charakteryzuje się atrakcyjnością przyrodniczą związaną z zachowaną szatą roślinną i ukształtowaniem terenu oraz dużymi wartościami kulturowymi.

W potocznym rozumieniu średniowiecze to „wieki ciemne”. Sprowadzeni do Rud w połowie XIII w. cystersi zadają kłopoty prześladowcy. Wypełniając jako zakonnicy maksymę „Ora et labora” (Módl się i pracuj) przyczynili się do podniesienia kultury materialnej i duchowej tej części Śląska. Ulokowane na trudnych, zalesionych i podmokłych terenach i z dala od ośrodków miejskich opactwo nastawione było na wydajną gospodarkę agrarną i leśną. Najpierw jednak zakonnicy musieli czuli poszanowaniem istniejącej przyrody uczynić te obszary sobie owocnymi. Zakładali więc stawy rybne, sady, ogrody, budowali drogi, a z lasów pozyskiwali drewno. Zajmowali się także hodowlą zwierząt i pszczelarstwem. Posiadali własne smolarnie, kuźnie, fabryki kos i drutu, winnice, hutę szkła oraz wszystkie inne potrzebne w prowadzeniu ogromnego gospodarstwa warsztatów. Prowadzili także działalność oświatową w przyklasztornym gimnazjum. Dziś w utworzonym na tym terenie parku krajobrazowym podzi-

wiać możemy efekty ich kilkuletniej działalności. Należą do nich m. in. założenia przestrzenne – układ dróg, ciągi piętrowo usytuowanych średniowiecznych stawów, układ osiedli z Rudami w punkcie centralnym oraz system budowli hydrotechnicznych.

Największą wartością kulturową całego parku jest zespół klasztorno-pałacowy, na który składają się: trójnawowy gotycki kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, odnowione w ostatnich latach zabudowania średniowiecznego pocysterskiego klasztoru oraz dobudowana w XVIII w. barokowa część rezydencji pałacowej. W bocznej kaplicy kościoła znajduje się łaskami słynący obraz Matki Bożej Pokornej, a sama świątynia posiada

godność bazyliki mniejszej. Zabudowania dawnego opactwa dostępne są do zwiedzania, a wędrując po parku można skorzystać z wytyczonych ścieżek dydaktycznych. Zaś najcenniejszym przyrodniczo obszarem w obrębie parku jest rezerwat leśno-stawowy „Łęczczok” w pobliżu Raciborza, chroniący wielogatunkowy las łęgowy, aleję zabytkowych drzew oraz starorzeczka Odry, będące miejscem lęgowym ptactwa.

Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich zachęcają do odwiedzenia i poznania. To wspaniałe miejsce na wypoczynek, długie spacery, wycieczki rowerowe czy weekendowe wypadki samochodem.

www.rudy-opactwo.pl

JARMARKI NA GRANICY

Każdy z pokolenia 40+, który miał okazję przed 1989 r. przekraczać granicę międzypaństwową w Chałupkach ma zapewne w pamięci rygor i ograniczenia związane z posiadaniem i przewożeniem przez granicę jakichkolwiek towarów. Dziś, przyjeżdżając na to samo miejsce w dniach odbywającej się imprezy pod nazwą „Jarmark na granicy”, „usłyszysz” prawdziwy chichot historii. Miejsce to bowiem tętni w pełni handlowym życiem, i to na skalę międzynarodową.

„Jarmark na granicy” to impreza o charakterze giełdy staroci odbywająca się od 2008 r. na byłym przejściu granicznym Chałupki-Bogumin. Swoje stragany rozkładają tu nie tylko kolekcjonerzy staroci z Polski i Republiki Czeskiej, ale również oferujący swoje wyroby rękodzielniczy i rzemieślnicy. Czym się handluje? Porcelaną, ręcznej roboty biżuterią, artykułami gospodar-

stwa domowego pamiętającymi czasy PRL-u i bardzo wieloma różnorodnymi towarami i artykułami. Jarmark odwiedzą ze swoimi bogatymi zbiorami pocztówek i znaczków pocztowych filateliści i filokartyści. Nie brakuje kolekcjonerów starych banknotów i monet. Odrębną, także liczną grupę odwiedzających chałupeckie jarmarki stanowią miłośnicy różnego rodzaju militariów. Można więc nabyć stare hełmy, mundury, strzelby, jak również inną białą broń. Przy odrobinie szczęścia i dużej dozie cierpliwości także miłośnicy staroci mogą trafić tu na prawdziwy okaz czy dzieło sztuki. Jak na każdym tego typu jarmarku swoje miejsce znajdują tu bibliofile – wielka liczba wystawianych książek, albumów i czasopism pozwala każdemu z nich na zakup czegoś konkretnego do swojej kolekcji.

Nie brakuje także mieszkańców, którzy chcą pozbyć się starych i nie-

potrzebnych rzeczy, a których żal im wyrzucić do śmieci. Znaleźć tu więc można stare meble, garnki, naczynia, w tym także wiele porcelanowych, modne kiedyś kryształowe precjoza, niechodzące zegary i zegarki, nieużywaną odpustową biżuterię, lampy, działające albo już zepsute stare radia, magnetofony, a także płyty winylowe, zapomniane już kasety magnetofonowe i pierwsze płyty CD, stare numery ulubionego czasopisma, przeczytane książki czy instrukcje obsługi nieprodukowanych już dawno aut.

Jednak wielu odwiedzających ten pchli targ nie przyjeżdża tylko po to, by coś kupić, ale po to, by wśród tych dziesiątek tysięcy wystawionych eksponatów poszukać i odnaleźć część swojego dzieciństwa, szczególnie tego związanego z babcią i dziadkiem oraz przypomnieć sobie cenne kiedyś, a dziś już utracone pamiątki z własnego dzieciństwa.

Jarmark może być okazją do spotkania starych, dawno nie widzianych znajomych, albo do przeprowadzenia ważnych transakcji między zapalonymi kolekcjonerami. Można to zrobić np. przy dobrym kołoczku lub langoszu popijając czeskim piwem. W bezpośrednim sąsiedztwie terenów jarmarkowych znajduje się Zamek w Chałupkach z hotelem i restauracją, a dla miłośników przyrody Granicznej Meandry Odry z kilkukilometrowymi ścieżkami edukacyjnymi po obu stronach granicznej rzeki. Bardzo często

jarmark uzupełniają imprezy towarzyszące w postaci pokazów, prezentacji i występów artystycznych.

Chałupecki „Jarmark na granicy” odbywa się dwa razy w roku – w połowie maja i we wrześniu. Organizatorem jest Gmina Krzyżanowice. Stoiska są rozkładane od godziny piątej rano, a udział wystawców jest całkowicie bezpłatny. Od samego początku cieszy się ogromnym zainteresowaniem wystawców oraz oglądających i kupujących, których za każdym razem przybywa do Chałupek tysięcy.

Z WYSOKA WIDAĆ WIĘCEJ – SZLAK WIEŻ I PLATFORM WIDOKOWYCH EUROREGIONU SILESIA

Szlak Wież i Platform Widokowych Euroregionu Silesia staje się jedną z największych atrakcji turystycznych tej części Górnego Śląska. Docelowo znajdzie się w nim ponad trzydzieści obiektów. Już dziś chcemy polecić kilka z nich.

Najwyżej położonym punktem widokowym powstającego szlaku jest wieża ratuszowa w centrum Głubczyc. Głubczycki ratusz, który swymi korzeniami sięga XIII w., został w 1945 r. prawie całkowicie zniszczony. Wypalona ruina była po wojnie stopniowo rozbiegana, aż wreszcie pozostały jedynie pozostałości wieży oraz fragmenty muru za poziomem parteru. W latach 2006-2008 ratusz zo-

stał całkowicie odbudowany, a jednym z jego charakterystycznych elementów jest właśnie 33-metrowa wieża.

Kolejnym punktem widokowym w tym regionie jest wieża widokowa we Włodzianinie w gminie Branice. Wieża „wyrasta” z murów starego gotyckiego kościoła. Wybudowana w XV w. w stylu gotyckim świątynia pw. św. Mikołaja była początkowo budowlą typowo obronną. Potem, po przebudowie pełniła funkcję kaplicy zamkowej. W 1945 r. kościół został całkowicie zniszczony, pozostały jedynie ściany i właśnie wieża. W ostatnich latach dokonano zabezpieczeń ruin kościoła

adaptując je jednocześnie do celów turystycznych. Wspomniana zaś kościelna wieża pełni rolę platformy widokowej. Widok jest imponujący. Można z niej zobaczyć malowniczy Płaskowyż Głubczycki, wieże kościoła w Głubczycach, a nawet czeskie Jesioniki.

Stosunkowo nowym obiektem jest wieża widokowa przy Granicznych Meandrach Odry w Chałupkach. Ma ponad 27 m wysokości, a na jej szczyt prowadzi 114 stalowych schodów. Znajdują się na niej trzy podesty, ostatni, najwyższy osłonięty jest dachem. Z góry rozciąga się widok na pięknie meandrującą Odrę oraz leżące nad nią gminy po

obu stronach polsko-czeskiej granicy. Kolejnym, świetnie położonym punktem widokowym jest platforma w Pogrzebieniu. Z tej oryginalnej konstrukcji zobaczyć można całą dolinę Odry, a na horyzoncie Góry Opawskie, Beskid Śląsko-Morawski oraz Beskid Śląski.

Swoją platformę widokową ma też Arboretum Bramy Morawskiej w Raciborzu. Znajduje się na skarpie nad „Zaczarowanym Ogrodem”. Widać z niej pięknie prezentujący się żywopłotowy labirynt. Patrząc z góry można dostrzec jego charakterystyczną formę kwiatu o pięciu płatkach, inaczej wyglądającą w każdej porze roku. Bardzo oryginalny

charakter ma wieża widokowa w Mszanie. Tematem tej dwupoziomowej platformy są kopalnie działające obecnie lub w przeszłości w okolicy gminy. Na pierwszym poziomie znajdują się tablice zawierające historię górnictwa, natomiast drugi poziom platformy zawiera sześć tablic kierunkowych ze zdjęciami i opisem kopalni.

TURYSTYKA AKTYWNA NA DOLNYM ŚLĄSKU

Jeśli ponad wszystko inne cenicie sobie czas spędzony na świeżym powietrzu, w wyjątkowych okolicznościach natury, nie musicie dalek szukać propozycji na kolejny wyjazd. Podpowiadamy: przyjeździe na Dolny Śląsk! Tak

się składa, że niezależnie od tego, czy od spokojnych spacerów nad brzegiem rzeki bardziej cenicie sobie wędrówki po górach, każdy z was znajdzie tutaj coś dla siebie. Jakby tego było mało, szybkość, z jaką porusza

się pieszy, to około 5 kilometrów na godzinę, czyli w sam raz tyle, aby nie przegapić żadnej z atrakcji, a tych – nie musimy dodawać – w okolicy jest całkiem sporo, zwłaszcza na polsko-czeskim pograniczu, po obu stronach gór. Wystarczy wybrać się na któryś z sudeckich szlaków turystycznych, przemierzyć jedną z popularnych tras już to w Górach Izerskich, w Karkonoszach czy w Masywie Śnieżnika na Ziemi Kłodzkiej, by zrozumieć, dlaczego każdego roku tak wielu turystów odwiedza te urokliwe miejsca.

Przykładowo, w roli niedłgiej, rekreacyjnej przechadzki doskonale sprawdzą się wyjścia do trzech wodospadów po polskiej stronie Karkonoszy – Kamieńczyka, Szklarki czy Podgórnjej. Spacer do dwóch pierwszych, zlokalizowanych w Szklarskiej Porębie, można zaplanować na jednodniową wycieczkę, którą dodatkowo urozmaicą napotkane po drodze formacje skalne, np. Krucze Skały. Równie ciekawym pomysłem, nawet dla rodzin podróżu-

jących z dziećmi, będzie całodzienny wyjazd do skalnego miasta w okolicy czeskiej miejscowości Adršpach oraz Teplic nad Metují – gdzie w wyniku wietrzenia piaskowca powstała nie tylko rozległa, ale zupełnie wyjątkowa sieć skalnych kanionów i szczelin, tworząca w połączeniu z niewielkim jeziorem łączy bajkową scenerię.

Turystom zaprawionym w nieco dłuższych wyjściach warto polecić jedną z klasycznych tras w regionie – np. przejście Karkonoszy ze Szklarskiej Poręby do Karpacza lub nawet aż na Przełęcz Okraj (albo w odwrotnym kierunku), z noclegami w polskich schroniskach lub hotelach górskich po czeskiej stronie. Poziom trudności tras jest bardzo zróżnicowany – od wymagającej dobrego przygotowania kondycyjnego malowniczej Ścieżki nad Reglami (biegnącej przy Śnieżnych Stawkach u podnóża polodowcowych kotłów) aż po Główny Grzbiet Karkonoszy, nie zmuszający do pokonywania zbyt dużych przewyższeń, poza konieczno-

ścią podejścia na początku wędrówki. Szczęśliwie każdy wybór jest w tym wypadku dobry. Zapierających dech w piersiach wrażeń i widoków zapewni nie tylko zdobycie Śnieżki, podziwianie urokliwych górskich stawów (Śnieżne Stawki przy polodowcowych Śnieżnych Kotłach, Wielki i Mały Staw przy Schronisku Samotnia) i formacji skalnych (np. Pielgrzymy, Trzy Świnki, Owce Skały i in.), ale także przejście czeskiego szlaku przez Kozie Grzbiety, które są jedynym karkonoskim grzbieciem o charakterze grani.

To zaledwie kilka propozycji spośród wielu potencjalnych tras wycieczkowych, a przecież w trakcie planowania aktywnego wypoczynku regionie nie wolno przegapić Czeskiego Raju (parku krajobrazowego wpisanego na listę dziedzictwa UNESCO), jaskiń dolomitowych w Bozkowie czy malowniczych Gór Orlickich, skąd bez trudu dotrzemy już do Dusznik-Zdroju czy Polanicy-Zdroju, czyli jednych z popularniejszych kurortów uzdrowiskowych. 📍

WYDARZENIA CYKLICZNE

Propozycje spędzenia wolnego czasu na Dolnym Śląsku nie ograniczają się wyłącznie do odwiedzania kolejnych atrakcji turystycznych. To w zasadzie jedynie część tego, co w regionie warto wziąć pod uwagę, planując swój pobyt. Oczywiście, bez zamków i pałaców, różnorodnej architektury, zabytkowych kościołów czy pełnych wartościowych zbiorów muzeów, Dolny Śląsk wyglądałby zupełnie inaczej, ale o wyjątkowości jego kulturowego krajobrazu świadczą także rozmaite wydarzenia cykliczne, od wielu lat przyciągające gości z całego świata. Nietrudno się domyślić, że to właśnie okres wakacyjny jest tym czasem, kiedy w niemal każdym zakątku województwa organizowane są takie czy inne imprezy. Przyjrzyjmy się zatem, gdzie i kiedy trzeba się pojawić.

Osoby zainteresowane historią z pewnością powinny uwzględnić w planie swojej wycieczki udział w Święcie Twierdzy w Srebrnej Górze – każdego roku w czerwcu odbywają się tam festyn forteczny, rekonstrukcja bitwy

z czasów napoleońskich, a także różne warsztaty i konkursy dla widzów. Z kolei pod koniec czerwca w Pałacu Łomnica, położonym w malowniczych Rudawach Janowickich, organizowane jest doroczne Święto Lnu, w którego trakcie zrobimy zakupy na specjalnym kiermaszu produktów lnianych, weźmiemy udział w bogatym programie warsztatów rękodzielniczych czy obejrzymy pokaz mody lniarskiej.

Lipiec w Bolkowie na stałe zapisał się już w kalendarzu wszystkich fanów muzyki spod znaku rocka gotyckiego – każda kolejna edycja organizowanego od ponad dwudziestu lat festiwalu Castle Party przyciąga coraz to nowe zespoły, jak i tysiące uczestników z całego świata. W tym samym miesiącu miłośnicy kolekcjonowania skarbów Ziemi mają możliwość powiększenia swoich zbiorów w trakcie Lwóweckiego Lata Agatowego, którego punktem kulminacyjnym jest międzynarodowa giełda minerałów. Na koniec lipca polecamy jeszcze Święto Papieru w Dusznikach-Zdroju, gdzie w trakcie warsztatów odwiedzający mogą po-

znać proces wytwarzania papieru oraz jego historię.

Tymczasem sierpień w Kotlinie Kłodzkiej, a zwłaszcza w miejscowych uzdrowiskach, od ponad pięćdziesięciu lat upływa pod znakiem festiwalu muzycznych – nikomu, kto choć trochę interesuje się muzyką klasyczną, nie trzeba przypominać o Międzynarodowym Festiwalu Moniuszkowskim w Kudowie-Zdroju oraz Międzynarodowym Festiwalu Chopinowskim w Dusznikach-Zdroju. Oba festiwale to wydarzenia o randze światowej, których nie trzeba szczególnie polecać. Nie mniej ciekawie wypada organizowane w Bolesławcu Święto Ceramiki – w czasie kilkudniowej imprezy odbywają się największe targi ceramiki w Polsce oraz liczne wydarzenia towarzyszące (warsztaty, koncerty i in.). Pod koniec sierpnia warto jeszcze odwiedzić polski Zgorzelec oraz niemieckie Görlitz, by wziąć udział w miejskich festynach o ponad dwustu-letniej tradycji – Jakubach – Święcie Starego Miasta w Zgorzlecu oraz Altstadtfest Görlitz.

Na koniec wakacji proponujemy jeszcze dwie imprezy. Pierwszą z nich jest Festiwal Górski im. Andrzeja Zawady w Łądku-Zdroju, gdzie każdego roku zjeżdżają się miłośnicy gór, w tym najlepsi alpinisci i himalaiści z całego świata. W czasie trwania festiwalu ogłaszane i wręczane jest jedno z ważniejszych wyróżnień w środowisku wspinaczkowym, czyli Złote Czekany (Piolets d'Or), przyznawane

autorom najważniejszych przejść w danym sezonie, a od niedawna także – za całokształt osiągnięć. Z kolei w Stroniu Śląskim i Siennej od kilku lat – po przenosinach z Wrocławia – odbywa się festiwal Stacja Literatura, w którym każdego roku goście mają okazję wysłuchać czytań, dyskusji oraz koncertów z udziałem pisarzy z Polski i zagranicy. 📍

SZLAK TAJEMNICZYCH PODZIEMI

Podziemia dolnośląskich twierdz i zamków, korytarze dawnych kopalni, przekształconych w muzea i galerie, czy drążone w zboczach gór tunele i schrony z czasów II wojny światowej skrywają jeszcze niejedną nierozwiązaną dotąd zagadkę. Między innymi dlatego wycieczka Szlakiem Tajemniczych Podziemi to doskonała okazja, by odbyć podróż nie tylko w głąb ziemi, ale przede wszystkim – niezwykle dramatycznej historii regionu. Jakże atrakcje znajdziemy na mapie dolnośląskich podziemi?

Dwie twierdze warowne z czasów pruskich, wybudowane lub przebudowane w XVIII wieku, za panowania Fryderyka Wielkiego, czekają na odwiedzających w Kłodzku i Srebrnej Górze. Do ruchu turystycznego udostępniono w Kłodzku zarówno tunele bezpośrednio pod twierdzą, jak również korytarze pod starówką, kiedyś służące mieszkańcom miasta do celów handlowych i obronnych, dzisiaj tworzące niezwykle ciekawą, Podziemną Trasę Turystyczną. Natomiast w Srebrnej Górze

zwidzieć możemy dziedziniec, koronę fortu z punktami widokowymi, a także usytuowane pod ziemią kazamaty.

Poszukując kolejnych atrakcji na szlaku, w Górach Sowich natrafimy na pochodzącą z lat 1943-1945 sieć podziemnych tuneli, korytarzy i bunkrów. Ogromnych rozmiarów kompleks o strategicznym znaczeniu dla niemieckiego sztabu dowódczego, drążony głęboko pod ziemią w ramach realizacji tajemniczego projektu o kryptonimie „Riese”, nie został w pełni ukończony, część korytarzy i pomieszczeń została tuż przed końcem wojny celowo zniszczona, ale po wielu latach badań i eksploracji udało się odkryć niektóre z jego części. Sztolnie Walimskie – kompleks „Rzeczka”, tworzony przez trzy połączone ze sobą poprzecznymi halami korytarze o długości ok. 500 metrów, to jedna z trzech udostępnionych turystom lokalizacji. Drugim z ważnych punktów na mapie jest Podziemne Miasto Osówka w Głuszycy, gdzie odwiedzający obiekt goście mają do przejścia ok. 1500 metrów tuneli,

hal, bunkrów i wyrobisk. Nie mniej ciekawie prezentują się powstałe także jako część projektu „Riese”, niedawno otwarte korytarze pod Zamkiem Książ.

Szlak Tajemniczych Podziemi to również przystosowane do zwiedzenia dawne kopalnie, które same w sobie stanowią świadectwo sięgającej wiele wieków wstecz tradycji górniczej w regionie. Tak jest choćby ze Starą Kopalnią Uranu w Kletnie, pozostałością po rabunkowym i niezwykle niebezpiecznym wydobyciu tego radioaktywnego surowca w latach 1948-1953 (niektóre z korytarzy już w średniowieczu służyły górnikom do poszukiwania m.in. żelaza i srebra). Udostępnione turystom fragmenty sztolni nr 18, w której zobaczyć można pięknie prezentujące się wystąpienia minerałów (fluorytu, kwarcu, ametystu), są obecnie w pełni bezpieczne. Jeszcze bogatszą tradycją pochwalić się może Kopalnia Złota w Złotym Stoku, o której pierwsze wzmianki pojawiają się w źródłach niemal 800 lat temu – współcześnie zwiedzenie obejmuje przejście przez

fragment Sztolni Gertrudy, skarbiec przedstawiający ilość wydobytego w kopalni złota, tzw. chodnik śmierci, jak również Muzeum Przestróg, Uwag i Apeli.

Mapę punktów na Szlaku Tajemniczych Podziemi uzupełniają jeszcze dwa, równie fascynujące miejsca – Stara Kopalnia, Centrum Nauki i Sztuki

w Wałbrzychu, największy tego typu obiekt przemysłowy w Polsce, który powstał w nieczynnej od lat Kopalni Węgla Kamiennego „Julia”, oraz Geopark w Krobicy, funkcjonujący w przestrzeniach dawnej kopalni św. Jana, która przez kilka wieków była miejscem pracy górników wydobywających m.in. cynę i kobalt. 📍

TRASY TURYSTYCZNE NA OPOLSZCZYŹNIE

I Trasa: Księstwo Nyskie: Nysa – Otmuchów - Paczków

Znajdujemy się w obszarze dawnego biskupiego Księstwa Nyskiego, którego panowanie na tych terenach trwało przez prawie 500 lat. Bogaty pod względem kulturowym teren jest zarazem bardzo zróżnicowany krajobrazowo, obejmujący góry i jeziora, dzięki czemu wybierając aktywny wypoczynek można zwiedzić wiele ciekawych miejsc.

W południowo-zachodniej części województwa, w dolinie rzeki Nysy Kłodzkiej u stóp Sudetów Wschodnich leży miasto Nysa, jedno z największych i najpiękniejszych na Opolszczyźnie. Miasto pełne zabytków zachwyca bogatą historią, prezentując liczne pamiatki z czasów swojej świetności. Należą do nich kamienice mieszczarskie skwestowane wokół Rynku, którego ozdobą jest ratusz i renesansowy Dom Wagi Miejskiej. Takie obiekty jak Piękna Studnia, barokowa Fontanna Trytona, miejskie wieże obronne: Wrocławska i Ziębicka oraz Pałac Biskupów Wrocławskich, mieszczący nyskie muzeum to czołówka spośród licznych atrakcji. Nysa nazywana jest „Śląskim Rzymem” (Roma Silesia), co nawiązuje do czasów, gdy mieli tu siedzibę biskupi wrocławscy. W centrum zwraca uwagę bazylika pw. św. Jakuba i Agnieszki, której bryła ukształtowała się w XV wieku, a obok dorównująca jej wiekiem dzwonnica kryjąca w sobie niezwykły Skarbiec św. Jakuba. Prezentowane w nim wyroby sztuki złotniczej nawiązują do czasów, gdy w okresie od XII do XVIII wieku Nysa była centrum sztuki złotniczej na Śląsku.

Zupełnie inny charakter ma kolejna atrakcja, związana z okresem ponad 200 letniego panowania pruskiego i niemieckiego. Z tych czasów pochodzi potężna Twierdza Nysa, której fragmenty, dobrze zachowane, stawiają miasto wśród najciekawszych fortyfikacji w Polsce. Głównym obiektem twierdzy jest Bastion Św. Jadwigi mieszczący sale wystawowe z ekspozycją dotyczącą historii twierdzy. Corocznie lipcowe święto Dni Twierdzy Nysa pozwala cofnąć się w czasie o dwa wieki do epoki wojen napoleońskich. Widowskiej inscenizacji bitwy z 1807 roku towarzyszą efektowne parady wojskowe. Z imprezą tą konkurować może jedynie Festiwal Ognia i Wody, odbywający się w początkach lipca. To impreza rozrywkowo-muzyczna nad Jeziorem Nyskim, w której głównym akcentem są pokazy fajerwerków nad taflą jeziora.

Jezioro Nyskie to miejsce wypoczynku dla mieszkańców i turystów, a jego zachodni, piaszczysty brzeg jest zagospodarowany pod kątem rekreacji. Wypożyczalnie sprzętu pływającego, kąpieliska, ławiska dla wędkarzy i stanowiska archeologiczne sprawiają, że każdy znajdzie tu coś dla siebie.

Podobne walory posiada pobliski Otmuchów, szczytający się bogatą historią sięgającą początków XI wieku, jeden z najstarszych grodów kasztelańskich na terenach Śląska. Malowniczy rynek z efektownym renesansowym ratuszem okalają zabytkowe kamienice, a nad nimi wznosi się XVII-wieczny barokowy kościół św. Mikołaja i św. Franciszka z wysokimi wieżami. Górujący nad miastem zamek kasztelański mieści pokoje do wynajęcia i restaurację, a do wnętrza prowadzą słynne „końskie schody”, po których niegdyś wjeżdżano nie schodząc z siodła końskiego.

Miasto zapełnia się gośćmi zwłaszcza podczas imprez pod nazwą Lato Kwiatów, organizowanej co roku w lipcu, kiedy barwnym wystawom poświęconym kwiatom i sztuce użytkowej towarzyszą koncerty, parady i festyny z fajerwerkami. Niebagatelny walo-

rem Otmuchowa jest jego położenie nad Jeziorem Otmuchowskim, co sprawia, że wizyta w tym mieście pozwala łączyć turystykę kulturową z rekreacją. Z dobrodziejstw zalewu chętnie korzystają plażowicze i miłośnicy sportów wodnych, spacerowicze i wędkarze” na: „wędkarze, plażowicze, spacerowicze i miłośnicy sportów wodnych.

Kolejnym etapem na naszej trasie będzie Paczków, znany jako „Polskie Carcassonne” dzięki dobrze zachowanemu średnio-wiecznemu muru obronnemu z wieżami, otaczającym miasto pierścieniem o długości 1200 metrów. Obok ratusza, zabytkowych kamienic i monumentalnego kościoła warownego, symbolem Paczkowa jest Dom Kata zbudowany z muru pruskiego. W Muzeum Motoryzacji podziwiamy interaktywne centrum techniki z ciekawą kolekcją zabytkowych samochodów i innych pojazdów mechanicznych. Wizyta w Muzeum Gazownictwa umożliwia poznać sekrety gazownictwa dzięki ekspozycji urządzeń do produkcji gazu miejskiego.

II Trasa: Dinozaury - Mała Panew - Ozimek - Jeziora Turawskie

Trasa przebiega przez teren Borów Stobrawsko-Turawskich z parkiem krajobrazowym, a jednocześnie jest to obszar silnie związany z tradycjami przemysłu hutniczego. Mamy w planie poznać dziedzictwo postindustrialne i rozkoszować się przyrodą, a całość dopełni przygoda z prehistorią podaną w lekkiej, edukacyjno-rozrywkowej formie.

Na tej trasie rozpoczynamy zwiedzanie od wizyty w parku rozrywki JuraPark Krasiejów, gdzie na powierzchni około 40 hektarów znajduje się 250 modeli dinozaurów. Park nawiązuje do odkrycia w tym miejscu śladów prehistorycznych gadów sprzed 230 milionów lat i stanowi kompleks turystyczno-naukowy z Muzeum Paleontologicznym oraz rekonstrukcją parku jurajskiego. Zwiedzanie parku to podróż w czasie i spora dawka wiedzy, którą zapewnają rozmieszczone w parku: multimedialny tunel czasu, prehistoryczne oceanarium, kino 5D oraz Park Nauki i Ewolucji Człowieka.

Znajdujemy się w dolinie rzeki Mała Panew, meandrującej poprzez Równinę Opolską. Liczne zakola i starorzecza tej „Opolskiej Amazonki” sprzyjają organizacji spływów kajakowych. Oferta spływów na całym biegu rzeki podzielona jest na etapy o różnym stopniu trudności i różnej długości, odpowiednich dla kajakarzy początkujących i zaawansowanych. Dolina rzeki i otaczające ją lasy stanowią doskonałe tereny do uprawiania turystyki rowerowej i pieszej po wyznaczonych trasach, jest też kilka stadnin koni.

Zatrzymujemy się w Ozimku, mieszczącym dorobek hutniczy obszaru Śląska sięgający przełomu XVIII i XIX wieku. Dawna Królewska HutaMalapanne, której tradycje podtrzymuje istniejąca do dziś Huta Malapanew to istotna część historii Opolszczyzny, przedstawiona w Muzeum Hutnictwa w Ozimku. Tu obejrzymy najstarszy w Europie Żelazny Most Wiśszący z 1827 roku – cud techniki XIX wieku. Ważąca około 55 ton konstrukcja składa się z przęsła podwieszonoego do żelaznych łańcuchów, wspartych na dwóch żelwnych pylonach z odlewanych, ażurowych płyt, zwierzchnych neogotyckimi portalami.

Na rzece Mała Panew utworzono zbiornik wodny Jezioro Turawskie. Brzegi północny i południowy tworzą plaże otoczone sosnowymi lasami z wieloma ośrodkami wypoczynkowymi. To jezioro oraz dwa sąsiednie akweny o nazwach: Średnie i Małe pozwalają mówić o zespole Jezior Turawskich, a w odległości 2 km znajduje się Jezioro Srebrne (inaczej Zielone

lub Szmaragdowe). Duża powierzchnia lustra wody (około 20 km²) przy głębokości do 13 m stwarza warunki do uprawiania sportów wodnych. Malownicze zaciszne zakątki otoczone sosnowym lasem stanowią tereny rekreacyjne i wędkarskie.

III Trasa: Pogranicze polsko- czeskie - Góry Opawskie - Prudnik - Moszna - Łącznik, Głogówek

Trasa wycieczki obejmuje kompleks Gór Opawskich, jedyne pasmo gór na Opolszczyźnie, na pograniczu polsko – czeskim oraz miasta położone w niewielkiej od nich odległości z obiektami przedstawiającymi dużą wartość historyczną.

Góry Opawskie wchodzą w skład pasma górskiego Jesioników w Sudetach Wschodnich. Jest to najdalej na wschód wysunięty fragment polskich Sudetów ujęty w ramy parku krajobrazowego. Teren oferuje możliwości wędrowek górskich, spacerów wzdłuż malowniczych tras i przełomów rzek, a zimą rekreację na nartach biegowych, a po czeskiej stronie również na trasach zjazdowych. Nie są to góry wysokie, najwyższy szczyt, Kopa Biskupia, ma wysokość 890 m n.p.m. Po wejściu na szczyt wspinamy się na wieżę widokową, by ogarnąć wzrokiem łagodne lesiste wzgórza. Góry Opawskie mają kopulaste szczyty i strome zbocza, występują tu liczne formy skalne, grotty i dawne kamieniołomy z oczkami wodnymi. W miejscowościach górskich takich jak Jarołtówek, Pokrzywna, Podlesie znajduje się doskonała baza noclegowo-gastronomiczna w konkurencyjnych cenach.

Postój w Głuchoczach, w sercu Gór Opawskich pozwoli na zwiedzenie ciekawego kościoła św. Wawrzyńca z pozostałościami architektury romańskiej i średnio-wiecznej Wieży Bramy Górnej. Zlokalizowany w centrum miasta Park Zdrojowy przypomina o tradycjach lecznictwa z XIX wieku opartych na terapiach wodnych dr. Priessnitza i dr. Kneippa i nawiązuje do obecnej rozwijającej się oferty sanatoryjnej głuchołamskich obiektów kuracyjnych.

Kolejny punkt na trasie to Prudnik – miasto zawdzięczające swój rozwój w dawnych czasach przemysłowi włókiennicemu. Jego ślady odnajdziemy w Centrum Tradycji Tkackich prezentującym bogatą historię włókiennictwa. Warto też zwiedzić Muzeum Ziemi Prudnickiej ulokowane w średnio-wiecznych basztach. Największą atrakcją jest Wieża Woka, legendarnego rycerza, jedna z najstarszych budowli tego typu w Polsce i jedyna pozostałość po prudnickim zamku, stanowiąca punkt widokowy. W niewielkiej odległości od miasta leży Sanktuarium Św. Józefa w Prudniku – Lesie, gdzie zwiedzamy celę Prymasa Polski Kardynała Stefana Wyszyńskiego, więzionego tu w latach 1954 – 55.

Z Prudnika przenosimy się do bajkowego zamku w Mosznej, porównywanego do Zamku Królowej Śnieżki z Disneylandu. Obiekt ma 365 pomieszczeń i 99 wież, które stawiają go w rzędzie najoryginalniejszych budowli tego typu w Europie. Jego niespotykana architektura to fantazja właściciela, bajecznie bogatego przemysłowca Franza Huberta von Tiele-Wincklera, który na przełomie XIX i XX wieku wybudował tę niezwykłą budowlę. Zwiedzanie z przewodnikiem obejmuje poczekalnię dla gości, dawną salę lustrzaną, bibliotekę, galerię, pokój hrabiego oraz kaplicę. Jest też wersja ekstremalnego zwiedzania zamku, którego trasa wiedzie przez podziemne korytarze, niedostępne dotąd komnaty oraz kryptę. W ramach tej trasy o długości 1,5 km pokonujemy 640 schodów i dużą różnicę wysokości od 35 metrowej wieży do 5 metrów pod ziemią.

Podczas Dni Twierdzy Nysa odwiedzający podziwiać mogą niesamowitą rekonstrukcję bitwy o twierdź. / Během Dní Niské Pevnosti návštěvníci uvidí skvělou rekonstrukci bitvy o pevnost.

Na zamku odbywa się wiele wydarzeń artystycznych i koncertów, a pierwsze miejsce wśród nich zajmuje Muzyczne Święto Kwitnących Azalii, impreza cykliczna organizowana w maju i czerwcu, popularyzująca muzykę wybitnych kompozytorów i promująca najzdolniejszych muzyków z regionu, w połączeniu z wystawami i plenerami malarskimi.

Nieopodal trafiamy do kolejnego obiektu, który zadziwia fantazją jego twórcy, pasjonata Sebastiana Kucharskiego. Jest to Fabryka Robotów. Zbudowane ręcznie ogromne stalowe roboty inspirowane filmami sci-fi i transformery powstają ze złomu samochodowego oraz odpadów stalowych. Roboty są różnej wielkości, a największe i najbardziej pracochłonne roboty ważą nawet 900 kg dochodzą do 3,5 m wysokości, a budowa takiego eksponatu pochłania nawet 700 godzin.

Na naszej trasie odwiedzamy miasto zwane „Polską Jerolimą” – to Głogówek kuszący ciekawą historią i pięknymi zabytkami. Główną atrakcją miasta to Zamek Oppersdorffów, pochodzący z XVI wieku zabytek w stylu renesansowym. Zasnął w dziejach miasta i Polski jako tymczasowa siedziba króla Jana Kazimierza podczas potopu szwedzkiego, obecnie mieści siedzibę Muzeum Regionalnego. Wizyta na rynku w Głogówku pozwoli poznać ratusz i najpiękniejsze kamienice, wśród nich Dom malarza z XVIII wieku – Sebastiana. Freski jego autorstwa zachowały się w kościele św. Bartłomieja oraz na terenie zespołu klasztornej Franciszkanów, słynnego z kaplicy loretańskiej. Historia miasta związana jest z pobytami w nim Ludwika van Beethovena, po którym pozostał klawikord i rękopisy. Na przełomie września i października cyklicznie odbywa się tutaj Śląski Festiwal im. Ludwika van Beethovena.

IV Trasa: Opole i okolice

Opole, stolica regionu, oddycha historią, pamiętając świętego Wojciecha, patrona miasta, księcia Kazimierza I Opolskiego, artystę Jerzego Grotowskiego, czy twórcę festiwalów opolskich Karola Musiōła. To miasto bardzo przyjazne do zwiedzania, bo część turystyczna mieści się w dystansie pieszego spaceru, a zabytki sąsiadują z miejscami rekreacji.

Wycieczkę warto rozpocząć od Wzgórza Uniwersyteckiego, zwanego „Opolskim Akroplem”. To najwyższe wzniesienie Opola, leżące na wysokości 165 m n.p.m., z widokiem ze skarpy na panoramę starego miasta. Tu, obok uniwersytetu i Kościoła na Górcie, w miejscu pamiętającym św. Wojciecha, umieszczono Skwer Artystów ze współczesnymi pomnikami polskich twórców i wykonawców związanych z Opolem i krajowym Festiwalem Polskiej Piosenki oraz ekspozycją zabyt-

kowych rzeźb. Schodząc do rynku, odwiedzamy Muzeum Śląska Opolskiego z ciekawą ekspozycją w Kamienicy Czyszowej. W rynku dominuje ratusz otoczony ozdobnymi kamienicami, a w sąsiednich ulicach odnajdziemy zabytkowe kościoły z okazałą katedrą na czele. Romantyczny zakątek miasta to nabrzeżna „Opolska Wenecja”, przeglądająca się w wodach odnogi Odry, Młynówce. Stąd, mijając pomnik Karola Musiōła – budowniczego Amfiteatru i twórcy Festiwalu, zabytkowym Mostem Groszowym dostaniemy się na wyspę Pasieka, skąd góruje nad miastem Wieża Piastowska, pozostałość historycznego Zamku Piastowskiego. Po zwiedzaniu, z wysokości tarasu widokowego oglądamy z góry opolski Amfiteatr Tysiąclecia, w którym od czerwca 1963 roku organizowany jest kultowy Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej, goszczący największe gwiazdy polskiej sceny muzycznej. Interaktywne i nowoczesne Muzeum Polskiej Piosenki nie tylko przybliży historię słynnych festiwali, ale i dorobek krajowej muzyki rozrywkowej.

Chwilę wytchnienia znajdziemy przy Stawku Barlickiego, pozostałości po fosie otaczającej Zamek Piastowski. W sezonie letnim w określonych godzinach odbywa się tu spektakl muzycznej fontanny. Stąd można zejść w dół na Bulwary Nadodrzańskie i spacerem wzdłuż Odry dostać się na służącą rekreacji Wyspę Bolko. To ostoja spokoju i zieleni, a system zagospodarowanych ścieżek pozwala na aktywność sportową, począwszy od roweru, rolek i desek, a kończąc na nordicwalking lub bieganiu. Tu też mieści się Ogród Zoologiczny, gdzie na powierzchni ponad 30ha rozmieszczono ok.1500 zwierząt, reprezentujących 290 gatunków.

W sezonie letnim warto skorzystać z oferty rejsu statkiem wycieczkowym, pływającym po Odrze, by z pokładu zobaczyć niektóre atrakcje turystyczne miasta. Na przystań można dojechać pociągowym londyńskim autobusem.

W dzielnicy Opola - Bierkowiec mieści się Muzeum Wsi Opolskiej, gdzie można poznać architekturę i życie wsi regionu w XVIII, XIX i XX wieku. Zgromadzone w nim ok.50 zabytkowych obiektów z oryginalnym wyposażeniem wnętrza z terenu Śląska Opolskiego, wśród nich wiataki, młyny, kuźnię, karczmy wiejską szkołę i kościół.

Stolica regionu jest miejscem wyjątkowych cyklicznych imprez kulturalno – rozrywkowych. Obok Krajowego Festiwalu Piosenki Polskiej, odbywają się tu Opolskie Konfrontacje Teatralne, Międzynarodowy Festiwal Perkusyjny, Festiwal Filmowy Opolskie Lamy czy Ogólnopolski Festiwal Teatrów Lalek. Smakoszki, amatorów rękodziela i etnicznych klimatów zachęci do wizyty doroczny Jarmark św. Franciszka oraz święto kulinarne Opolski Festiwal Smaków.

www.szlakczarownic.eu